...оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 78 (7986)
МАРТЫН 31
СУББОТО
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Хүдөөдэ худалдаа наймаа һайжаруулха

...лшан арадай байдал тухай, ...эришэд, колхознигууд болон ...лигенциин саг үргэлжэ урга... байгаа эрилтые хангахын түлөө ...арти, правительство айхабтар ...харал оролдолго гаргажа байна. Ажалшадай үдэр бүриин хэрэгые хангаха ябадалда ехэ анхарал хандуулдаг болохо ёһотой гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй тоосоо ...идхэлээр абтаһан XX съездын ...ици соо заагдана. «Ниитын хоолой предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээ... тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, ...Р-эй Министрнүүдэй Советэй ...л хадаа ажалшад тушаа партиин, правительствын зүгһөө али тугэхэ анхарал оролдолгын гаргагдажа байдагые үшөө дахин гэршэлүүлнэ.

...ртиин XX съезд худалдаа наймаанай организацинуудай үмэнэ ...тар шухала зорилгонуудые табиба. Худалдаа наймаанай хүдэлмэриие саашаданиь һайжаруулха, энэ ...тэ түрүү арга нэбтэрүүлхэ шухала гэжэ съезд зааһан байна. Эдэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ зорилгонуудые бэелүүлхын ...а бүхы оролдолгоёо, шадабаришалаа, эрдэм мэргэжэлээ зориулха уялгатай. Энээнтэй хамта ...гэй ажалшадые — колхознигуудые, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые эд бараагаар гүйсэд хангаха гээшэ айхабтар шухала асуудал мүн. Хүдөө ...ын бүхы һалбаринуудые түргэнөөр дэбжээжэ, ороод тариа, малай продуктнуудые элбэг ехээр ...г болохо хэрэгые имагтал эдэ хүдөөтэй ажалшад шиидхэнэ. Мүнөө манай республикын ...зэнигууд, механизаторнууд Во...ско колхознигуудай жэшээ... малажалай продуктнуудые ...а ойрын 2—3 жэл соо хоёр ...ехэдхэхэ гэжэ шиидээд, угаа ...бжэлтэтэйгээр ажаллажа байна. ...ургаадахи табанжэлэй даалгабариие болзорһоонь урид дүүргэлэй түлөө мүрысөөн республика доторо улам үргэнөөр дэлгэрнэ. Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгтэ өөһэдынгөө ...ые оруулха ёһотой.

...хознигуудые, МТС-үүд болон ...озуудай хүдэлмэрилэгшэдэй ...ые гүйсэдөөр хангаха гээшэ ...гэй худалдаа наймаанай организацинуудай гол шухала зорилго мүн. Түрүү сельпонууд энэ үүргэ хүндэтэйгөөр дүүргэнэ, хүдөөгэй ажалшадые худалдаа наймаагаар һайнаар хангана. Энэ талаар ...нэй аймагай Кыренэй сельпогой хүдэлмэрилэгшэдэй ажал жэшээ болоомоор. Энэ сельпогойхид ...гэй ажалшадые худалдаа наймаагаар һайнаар хангахын түлөө ...нуудые абаад, социалистическэ мүрысөө аймаг дотороо үүсхээ. ...гай бүхы сельпонуудай хүдэлмэрилэгшэд кыренэйхидэй уряае ...аан угтаад, эд бараа худалдаха түсэбөө дүүргэхын, хүдөөдэ худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэхэ тулада уялгануудые абаһан ...а. Энээнэй ашаар колхознигуудай болон МТС-үүдэй механизаторнуудай дунда худалдаа наймаан ...аар эмхидхэгдэнхэй, эд бараа ...лдаха түсэбшье ходо үлүүлэн ...гэдэнэ. Мүн энэ аймагай түрүү сельпонууд хүдөө ажахын продуктнуудые худалдан абаха хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулжа байна.

Энээнтэй хамта хүдөөгэй худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэридэ мүн ехэ дутагдалнууд бии байһаар. Энээн тухай манай газетын хүдөө бэшэгшэд редакцида мэдээсэнэ. Хүдөөгэй ажалшадай эрилтэдэ хайхарамжагүйгөөр хандадаг, малай фермэнүүдтэ нүүдэл наймаа абаашадаггүй сельпонууд, аймпотребсоюзууд али олон. Мүн колхознигууд болон механизаторнуудые шухала хэрэгсэлэй зүйлнүүдээр хангахагүй, «малшадай үдэрэй» болоходошье тэндэ худалдаа наймаа эмхидхэдэггүй ушар үзэгдэнэ. Жэшээнь, Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой олон гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаан абаашагдадаггүй байна. Худалдаа наймаанай организацинуудай дутагдалнууд тухай Закаменай, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй аймагуудһаа хүдөө бэшэгшэд мэдээсэнэ. Аймагуудай олон сельпонуудта магазинуудай наймаалагшадые ходо һэлгэжэ байһан ушар худалдаа наймаанай муу байһанай нэгэ шалтагаан болоно. Зарим аймпотребсоюзуудай, сельпонуудай хүтэлбэрилэгшэд худалдаа наймаанай кадрнуудые шэлэн олохо хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг, тиимэһээ магазинуудай наймаалагшаар дайралдаһан лэ хүнүүд ородог байна. Эдэнэр ниитын хэрэгтэ зарим хохидол ушаруулдаг. Худалдаа наймаанай организацинууд эдэ бүхы дутагдалнуудые уоадхаха ёһотой.

Хүдөө ажахын продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохын түлөө тэмсэжэ ябаһан колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй эрилтые гүйсэд дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ худалдаа наймаанай организацинууд бүхы ажалаа зорюулха уялгатай. Энэ зорилгоёо бодотоор бэелүүлхын тулада эдэнэр хүдэлмэридөө түрүү аргаар—эд бараае дүхэриглэн шэрэхэ аргаар зөөхэ ябадал нэбтэрүүлхэ ёһотой. Мүн наймаалагшагүй худалдаа эмхидхэхэ аргые хэрэглэбэл һайшаалтай байна. Хүдөө ажахын хүдэлмэриин тон харюусалгатай үе мүнөө оробо. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр түгэсхэхэ, түлнүүдые һайнаар абажа түлжүүлхэ, хабарай тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ гэхэ мэтын шухала хүдэлмэринүүд хэгдэхэ зэргэтэй. Тиимэһээ энэ харюусалгатай үедэ аймпотребсоюзууд, сельпонууд колхознигуудые, механизаторнуудые худалдаа наймаагаар хангаха тухай эртээнһээ бодомжолхо уялгатай. Энэ үедэ нүүдэл худалдаа наймаа, автолавкануудые эмхидхэхэ шухала.

Аймпотребсоюзууд, сельпонууд худалдаа наймаанай хүдэлмэридэ шадабаритай, найдамтай, бэрхэ, үнэхөөрөө советскэ худалдаа наймаае культурна, жэшээтэ болгожо шадаха хүнүүдые оложо табиха ёһотой. Культурнаар худалдахаһаа гадна, наймаалагшад ажалшадай эрилтые элирүүлхэ, тиигээд тэрэнииень харадаа абаха зэргэтэй.

Хүдөөгэй худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулхын тулада аймагуудай партийна, советскэ организацинууд зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Французска Республикын Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшэ Дээдэ тушаалта г-н Ги Молледэ

ТЕЛЕГРАММА

Мароккын бэеэ даанхай байдал тухай франко-марокканска хамтын ...арациин 1956 оной мартын 2-то баталагдаһантай дашарамдуулан, ...сэдьхэлэй амаршалгыемни хүлеэн абахыетнай Дээдэ Тушаалта Та...е гуйнаб.

Марокканска асуудалые Французска правительствын амгалан ёһоор, ...алтатайгаар шиидхэһэн ябадалые Советскэ правительство халуунаар ...шаана.

...ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ **Н. БУЛГАНИН.**

Москва, Кремль,
1956 оной март.

Швецийн Премьер-Министр г-н Т. Эрландер Н. А. Булганинтай уулзаба

Швецийн Премьер-Министр господин Т. Эрландер СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ ...А. Булганинтай 1956 оной мар...н 29-дэ уулзаа.

Премьер-Министр Т. Эрландер... хамта Швецийн дотоодын хэрэ...эй Министр г-н Г. Хедлунд, ...һээ СССР-тэ байдаг Онсо ба ...н эрхэтэ Посол г-н Р. Сульман, ...ийн МИД-эй политическэ таһагые даагша г-н Г. Ярринг гэгшэд уулзалгада байлсаба.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. С. Семенов, СССР-һээ Швецидэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. К. Родионов, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Протоколой Начальник Е. А. Тарабрин уулзалга дээрэ байлсаа.

(ТАСС).

Швецийн Премьер-Министр Т. Эрландер Москва ерэбэ

Советскэ правительствын уряалаар Швецийн Премьер-Министр Т. Эрландер һамгатаяа мартын 29-дэ Москва ерэбэ. Тэрээнтэй хамта Дотоодын хэрэгүүдэй министр Г. Хедлунд һамгатаяа, Швецийн Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Политическэ таһагые даагша Г. Ярринг һамгатаяа, Премьер-Министрын өөрэйнь секретарь У. Пальме, Швецийн МИД-эй Худалдаа наймаанай таһагай 2-дохи секретарь Г. Лорентцон ерэлсээ.

Швецидэ байгаа СССР-эй Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол К. К. Родионов тэдээнтэй нэгэ доро Москва ерээ.

Швецийн ба СССР-эй гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэ Премьер-Министр Т. Эрландерые СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо М. З. Сабуров, СССР-эй Министрнүүд В. Г. Бакаев, Н. П. Дудоров, В. П. Елютин, А. А. Ишков, И. Г. Кабанов, Ф. Г. Логинов, Н. А. Михайлов, Г. М. Орлов, ажалшадай депутадуудай Московско городской Советэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Бобровников, Гадаадын худалдаа наймаанай министрын нэгэдэхи орлогшо С. А. Борисов, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо В. С. Семенов, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи агаарай Гражданска флодой Главна управлениин начальник С. Ф. Жаворонков, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Скандинавска оронуудай таһагые даагша М. Г. Грибанов, Швецидэ байдаг СССР-эй Посольствын советник Н. М. Луньков, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Протоколой начальник Е. А. Тарабрин, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын Протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков, Москва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников, советскэ ба гадаадын журналистнууд, радиогой болон кинохроникын түлөөлэгшэд угтаа. Тэрэшэлэн Швецийн Премьер-Министрын ерэлгэтэй дашарамдуулан Москва ерэһэн шведскэ журналистнууд аэродром дээрэ г-н Т. Эрландерые угталсаа.

Швецийн Премьер-Министрые СССР-тэ байдаг Швецийн Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Р. Сульман, Посольствын хүдэлмэрилэгшэд, мүн тэрэшэлэн СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэнүүдые Толгойлогшод угтаһан байна.

...Самолёт газарта буужа, угтагшадай байһан аэропортын байшан тээшэ ойротон ерэбэ. Н. А. Булганин, В. М. Молотов, М. З. Сабуров, Р. Сульман ба бусад самолёдой ойро ошобо. Т. Эрландер ба тэрээнтэй хамта ябагшад Н. А. Булганинтай, В. М. Молотовтой, М. З. Сабуровтай болон Р. Сульмантай гараа барисалдаба. Удаань угталгын үедэ аэродром дээрэ байлсаһан советскэ гүрэнэй ажал-ябуулагшад, мүн тэрэшэлэн дипломатическа корпусой гэшүүд Т. Эрландертай танилсуулагдаба.

Швецийн Премьер-Министр Т. Эрландерые угтаха үедэ аэродром дээрэ хүндэтэ харуул жагсаагдаһан ба Швецийн болон Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэһэн байна.

Г-н Т. Эрландер аэродром дээрэ микрофоной урда үгэ хэлээ.

Дэлхэй дээрэ һүрээтэй муухайгаар орьёлжо байһан хооһорол һандаралта дайнуудһаа хажуу тээ байһан туладаа Швеци 142 жэлэй туршада сэгнэшэгүй үлүү һайн байдалтай байгаа. Шведскэ арадай эб найрамдал хүсэдэг хүсэл эрмэлзэлтэй байхын хажуугаар гадаадын хэдэ хэдэн таарамжатай һайн оршон байдал хадаа бидэнэй иимэ удаан саг соо амгалан байһан ябадалда нүлөөлөө гэжэ ойлгонобди. Өөрынгөө эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалые хамгаалха гэһэн бата бэхи, эрид зоригжолтой байһан шведскэ арад эб найрамдалда дуратай манай политикые дэмжэдэг байгаа, дэмжэнэшье гэжэ бидэнэр мэдэнэбди.

Энэ бүхы үе соогоо Швеци сэрэгэй союзууд болон бүлэглэлнүүдтэ оролсоогүй. Теэд заншал болоһон энэ шведскэ нейтралитет ба союзуудта хабаадахагүй гэһэн политикань бусад орон дэлхэйһээ таһарха гэһэн эрмэлзэлгэтэй бэшэ бшуу. Уласхоорондын худалдаа наймаан ба уласхоорондын холбоо барисаан Швецидэ аргагүй шухала хэрэгтэй юм. Хилын саанахи нүлөөлэлгэ ба бусад оронуудтай холбоо барисаан манай культурые, манай ниитын ажабайдалые баяжуулна. Эб найрамдалай ба оронуудай хоорондо бэе бэеэ ойлголсолгын аша туһада Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин бэелүүлжэ байһан тэрэ ажалябуулгада хабаадалсахые, эдэбхитэйгээр дэмжэхые бидэнэр оролдонобди.

Олон зуугаад жэлэй туршада Швецийн түүхэ танайороной түүхэтэй нягта холбоотой юм. Урдын үе сагай шуһата дайн байлдаанууд болон сэрэгэй хооһорол һүйдхэлтэ тулалдаануудһаа хойшо, багаар бодоходо, 150 жэлэй турша соо амгалан байдалтай үе байба. Манай арадуудай хоорондо хани барисаа байгуулха арга боломжо бии гэжэ батаар этигэнэб. Эб найрамдал ба гэгээрэл болбосорол хадаа манай оронуудай саашанхи хүгжэлтэдэ нүлөөлхэ гэжэ ехээр найданаб.

(ТАСС).

Т. Эрландерай хэлэһэн үгэ

Господин Премьер-Министр!

Мүнөөдэр Советскэ Союз ерэхэ зуураа, Советскэ Союз ерэхыемнай намда ба намтай хамта ябагшадта танай эльгээһэн үнэн сэдьхэлэйтнай уряалай түлөө бүхы зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб. Танайда манай ерэлгэ хадаа үсөөн бэшэ үнэтэ холбоо барисаа байгуулха арга боломжо олгохо, бидэниие дүй дүршэлөөр баяжуулха, хамтын асуудалнуудые үрэ һайнтайгаар зүбшэн хэлсэхэ арга боломжо олгохо гэжэ найданабди.

Швецийн Премьер-Министр г-н Т. Эрландер В. М. Молотовтой уулзаба

Швецийн Премьер-Министр Т. Эрландер СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовтой мартын 29-дэ уулзаа.

Премьер-Министр Эрландертай хамта Швецийн дотоодын хэрэгүүдэй Министр Г. Хедлунд, Швецiһээ СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Р. Сульман болон Швецийн МИД-эй политическэ таһагые Даагша Г. Ярринг гэгшэд уулзалгада байлсаба.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. С. Семенов, СССР-һээ Швецидэ байдаг Посол К. К. Родионов болон СССР-эй МИД-эй скандинавска оронуудай таһагые даагша М. Г. Грибанов уулзалга дээрэ байлсаа. (ТАСС).

Шведскэ журналистнууд Москва ерэбэ

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын хэблэлэй таһагай уряалаар шведскэ журналистнуудай делегаци мартын 29-дэ Москва ерээ.

Делегациин составта «Карлстадс-Тиднинген» газетын главна редактор М. Столем түрүүтэй, «Эстгетен» газетын главна редактор К. Х. Юханссон, «Бурос Тиднинг» газетын главна редактор Т. Веренстам, «Хюдиксвольсе Тиднинг» газетын главна редактор У. Трулин, «Стокгольмс-Тиднинген» газетын главна редактор К. Крейгер, «Смоландс-Постен» газетын главна редактор Г. Францен, «Моргон-Тиднинген» газетын редактор А. Меллер ба «Дагенс-Нюхетер» газетын хүдэлмэрилэгшэ Г. Арвидсон гэгшэд ороно.

Ленинградска вокзал дээрэ айлшадые СССР-эй МИД-эй хэблэлэй таһагые даагша ба коллегиин гэшүүн Л. Ф. Ильичев, ВОКС-ын правлениин гэшүүн В. В. Женихов, СССР-эй МИД-эй хэблэлэй таһагай ба ВОКС-ын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд ба бусад угтаа.

Делегациие Швецийн премьерминистрын дэргэдэхи шведскэ хэблэлэй тусхай түлөөлэгшэ С. Фрюкиус мүн угталсаа. (ТАСС).

ООН-до туһалха Ассоциаци СССР-тэ байгуулагдаба

Советскэ олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан Москвада болобо

Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида туһалха Ассоциациие СССР-тэ байгуулгада зорюулагдаһан советскэ олониитын түлөөлэгшэдэй суглаан мартын 28-да Москвада болоо. Профсоюзна, культурна, эхэнэрнүүдэй, залуушуулай болон бусад организацинуудай түлөөлэгшэд Союзуудай Байшангай Октябрьска зал соо суглараба.

Наукын, культурын элитэ ажалябуулагшад, үйлэдбэриин новаторнууд, мүн советскэ болон хариин гүрэнүүдэй журналистнууд зал дотор бии.

ВЦСПС-эй секретарь Н. В. Попова суглараашадта хандажа, эхилэлгын үгэ хэлээ.

Удаань суглаанда хабаадагшад «ООН-до туһалха СССР-тэхи Ассоциациин зорилгонууд ба Устав тухай» академик А. М. Панкратовагай элидхэл шагнаба.

Суглаанда хабаадагшад профессор С. А. Голунскиин дурадхалаар ООН-до туһалха Ассоциаци СССР-тэ байгуулха тухай ба ООН-до туһалха Бүхэдэлхэйн федерациин Ассоциацида энэ Ассоциациин орохо тухай шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаба. ООН-до туһалха СССР-тэхи Ассоциациин Устав мүн лэ баталан абтаһан байна. Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалга бэхижүүлгэдэ туһалхын тула ООН-ой зорилгонууд болон уг ёһые саг үргэлжэ тайлбарилха, уласхоорондын харилсан ажаллалга ба бэе бэеэ ойлголсолгые хүсэдэг эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудай эрмэлзэлгые дэмжэхэ, бусад арадуудтай һаналаа нэгэдүүлхэ, тэдэнэртэй хани барисаагаа һайжаруулха хэрэгтэ Ассоциаци туһалха уялгатай гэжэ Устав соо хэлэгдэнэ.

Ассоциаци хадаа өөрынгөө зорилгонуудые туйлахын тула адли уг зорилготой уласхоорондын организацинуудта, тусхайлбал, ООН-до туһалха Ассоциацинуудай Бүхэдэлхэйн федерацида орохо байна; Ассоциаци уласхоорондын ажабайдалай асуудалнуудаар выставкэ, хөөрэлдөө, лекци болон элидхэлнүүдые эмхидхэхэ; элдэб темээр ном, брошюрануудые хэблэжэ тарааха, тэдээн соонь уласхоорондын харилсан ажаллалга тухай, элдэб оронуудай ажабайдал тухай асуудалнууд харуулагдаха.

Организацинуудһаа гадна, мүн граждагинуудшье Ассоциациин гэшүүд боложо шадаха гэжэ Устав соо заагдана. Ассоциациин центральна органууд Москвада байха юм.

Удаань Ассоциациин центральна правлени академик А. М. Панкратова, СССР-эй барилгын ба архитектурын Академиин вице-президент Н. В. Баранов, СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүнкорреспондент, Московско университедэй профессор С. А. Голунский, ВЦСПС-эй секретарь П. Н. Коробова, уранзохёолшо Б. Н. Полевой, советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй түрүүлэгшэ С. К. Романовский, СССР-эй Наукануудай академиин главна эрдэмтэсекретарь А. В. Топчиев гэгшэд сосставтайгаар һунгагдаа. Мүн экономическа наукануудай кандидат П. В. Макарцев, түүхын наукануудай кандидат Л. И. Петрова, кинорежиссёр И. А. Пырьев гэгшэд шалгалтын комиссиин составта һунгагдаа.

Тэрэ үдэртөө болоһон хүтэлбэрилхы органуудай заседани дээрэ Ассоциациин Центральна Правлениин түрүүлэгшээр академик А. М. Панкратова, шалгалтын комиссиин түрүүлэгшээр П. В. Макарцев һунгагдаа.

(ТАСС).

Чкаловска область. Ново-Орско райондо энэ жэлдэ 25 мянган гектар кукуруза таригдаха юм. Мүнөө Таналыкска МТС-эй лаборатори колхозуудай үрэһэ хүрэнгэ шалгана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: лаборантканууд Т. Н. Скрылева, Л. Н. Курамшина гэгшэд кукурузын үрэһэ шалгажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Олон үхибүүдтэй эхэнүүд шагнагдаба

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиум болбол СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1944 оной августын 18-най Указай үндэһөөр олон хүүгэдтэй эхэнүүдые «Эхын алдар» гэжэ орденуудаар ба «Эхын медаль» гэжэ медальнуудаар СССР-эй Верховно Советэй үмэнэһөө шагнаба.

Хориин аймагай Тарбагатай тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр Е. В. Липатникова, Закаменай аймагай Санагын сельпогой хүдэлмэрилэгшэ Д. М. Ардаева, мүн энэ аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Т. Н. Викулина, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. А. Максимова гэгшэд 9 үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 1-дэхи шатын орденуудаар шагнагдаба.

Найман үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэн 8 эхэнүүд «Эхын алдар» гэжэ 2-дохи шатын орденуудаар шагнагдаа. Тэдэнэй тоодо Хориин аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Д. Н. Аюрзанаева, Закаменай аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Долгор Манжиева, Хориин аймагай хэлхеэ холбооной конторын хүдэлмэрилэгшэ М. И. Тоголукова, Кударын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Е. С. Шадрина ба бусад бии.

Долоон үхибүү түрэһэн ба хүмүүжүүлһэнэйнгээ түлөө «Эхын алдар» гэжэ 3-дахи шатын орденоор 15 хүн шагнагдаба. Тэдэнэй тоодо Закаменай аймагай типографиин хүдэлмэрилэгшэ Цыбжит Далаева, Городок городой гэрэй эзэн эхэнэр Г. Н. Федотова, Заиграйн аймагай Горхон тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр М. Ф. Будникова, Закаменай аймагай «Улаан Далахай» колхозой гэшүүн С. Г. Доржиева ба бусад бии.

«Эхын медаль» гэжэ 1-дэхи шатын медаляар 31 эхэнүүд, «Эхын медаль» гэжэ 2-дохи шатын медаляар 66 хүн шагнагдаһан байна.

Колхоздо олоороо ороно

Ториин аймагай «Коммунизм» колхозойхид «Хүдөө ажахын артелиин Устав тухай, колхозно үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэ, артелиин ажал хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ колхознигуудай эдэбхи үүсхэлые саашаданиь хүгжөөхэ тухай», «Колхознигуудта һара бүри аванс үгэхэ ба колхозуудтахи ажалай нэмэлтэ түлөөһэн тухай» КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Советэй тогтоолнуудые угаа ехээр һайшааба.

Тус тогтоолнуудта зорюулагдаһан суглаан дээрэ олон колхознигууд үгэ хэлэжэ, тогтоолнууд соо заагдаһан дутагдалнууд манайшье колхоздо бии гэжэ тэмдэглээ.

—Энэ тогтоол тон лэ саг дээрээ гаргагдаба. Манай колхоздо ниитын ажалда хабаадалсадаггүй аад, колхозой газар эдлээд, малаа бэлшээгээд һуудаг хүнүүд олон байгаа. Энэ алдууе дары заһаха хэрэгтэй,—гэжэ колхознигууд Климов, Савельев болон бусад хэлэбэ.

Суглаанай хойто үдэрһөө захалан «Коммунизм» колхоздо шэнэ гэшүүд олоороо орожо эхилбэ. Жэшээлбэл, аймагай промкомбинадай хүдэлмэрилэгшэд В. Н. Никонов, И. К. Савельев, мүн Доодо-Тори тосхондо һуудаг А. Д. Филиппов гэгшэд суглаанай хойто үдэр мэдүүлгэ барижа, гэр бүлөөрөө колхоздо оробо.

Г. Дашиев.

СОЦИАЛИЗМ—ДЭЛХЭЙН УРГАЖА БА БҮХЭЖЭЖЭ БАЙҺАН СИСТЕМЭ МҮН

Империализмын үедэ капиталистическэ оронуудай экономическа ба политическэ талаараа адли тэгшэ бэшээр хүгжэдэг дээрэһээ капитализмын дэлхэйн системэһээ тус тус оронууд удаа удаагаар таһаран һалажа, капитализмын орондо социализм революционно ёһоор тогтоогдодог гэжэ марксизм-ленинизм һургана. Тэдэ оронуудта революционно шэнэдхэн байгуулалтанууд түүхын оршон байдал дээрэһээ боложо ондо ондоо янзаар бэелүүлэгдэдэг. Марксистско-ленинскэ һургаалай энэ заабариин зүб байһые ажабайдал, ниитын хүгжэлтын бодото ябаса хүсэд гэршэлэн баримталаа.

Росси хадаа дэлхэй дээрэ анха түрүүн капитализмһаа таһаран һалажа, социализмын замда ороһон орон мүн. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци капиталистическэ ба социалистическэ хоёр системэ боложо дэлхэйн хахарха бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанартай ябадалай эхи табиһан юм. Тэрээнһээ хойшо капитализм гээшэ ажахын гансал ба хамагые эзэлэгшэ системэ байхаяа болёо. Түүхын саашанхи хүгжэлтэ дэлхэй дээрэ шэнэ ехэ хубилалтануудые хэжэ, капитализмые һуларуулһан ба социализмые хүсэтэй болгоһон байна. Һүүлэй 10—12 жэлэй туршада капитализмын системэһээ Европын ба Азиин хэдэн оронуудай гараһан дээрэһээ капитализмын ба социализмын хүсэнүүдтэ илангаяа ехэ хубилалта болоо.

Түүхын богони болзор соо капитализмын оршон нилээд бага боложо, социализмын оршон үргэн ехэ болоо. Шэнэ, социалистическэ харилсаануудай тогтоһон гүрэнүүд дэлхэйн бүмбэрсэгэй дүрбэнэй нэгэ хубииень эзэлдэг, газар дэлхэйн хүн зоной 35 процент зонтой гээшэ; эдэ оронууд дэлхэйн промышленна продукциин 30 шахуу процентые үйлэдбэрилнэ. Социализм хадаа дэлхэйн ургажа ба бүхэжэжэ байһан системэ болоо.

«Социализмын хүсэнэй улам бэхижэлгын аша туһада, уласхоорондын хүгжэлтын талаар үндэһэн хубилалтануудай болоһые событинуудай ябаса эли тодоор гэршэлэн харуулаа,—гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоото элидхэл тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын абаһан резолюци соо хэлэгдэнэ. — **Мүнөө үеын байдалай гол шэнжэнь юуб гэхэдэ, социализм хадаа нэгэороной оршонһоо гаража, дэлхэйн системэ болоо. Гэхэ зуура бүхэдэлхэйн-түүхэтэ энэ ябасада һаад хэхэ хаба шадал капитализмда үгы байшоо».**

АЖАЛШАН АРАДАЙ АША ТУҺАДА

Социалистическэ системэ ажалшан арадай аша туһада үйлэдбэрээ хүгжөөнэ. Энээние Советскэ Союзай социалистическэ экономикын хэлбэришэгүй ургалта, советскэ хүнүүдэй материальна ба культурна байдалай саашанхи һайжаралта эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Харин тиихэдэ капитализм ажалша зоной аша туһада бэшэ, харин бүлэг мүлжэгшэдэй хара аминай аша туһада үйлэдбэрээ хүгжөөнэ. Капитализм болбол олон миллион хүн зониие хүдэлмэригүй байлгадаг, үгырэл ядаралда оруулдаг гээшэ. Капитализмын дэлхэйдэ шэнэ экономическа кризис болохоёо дүтэлжэ байна.

Һүүлэй хэдэн арбан жэлнүүдэй туршада СССР-тэ ба капиталистическэ оронуудта промышленна продукциин ямараар ургаһаниие сасуулаад харая. 1955 ондо бүхы капиталистическэ оронуудтахи промышленна продукциин хэмжээн 1929 онтой сасуулбал 193 процент болоһон, харин тиихэдэ СССР-тэ—2049 процент болоһон байна. Һүүлэй 26 жэлэй туршада капиталистическэ оронуудта промышленна продукци үйлэдбэрилгэ хоёр дахин хүрэхэгүйгөөр ехэ болоһон, тиихэдэнь Советскэ Союзда хори дахинһаа үлүүтэйгээр ургаһан байна. Тиихэдэ дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ манай арадай ажахы ехээр һандаргагдаа һэн.

Яаралтай зэбсэгжэлгэ хэгдэһэн, экономикын милитаризацилагдаһан дээрэһээ лэ һүүлэй хэдэн арбаад жэлнүүдэй туршада капиталистическэ промышленность бага зэргэ ургаһан байха юм. США-гэй промышленность 1929 онһоо 1939 он хүрэтэр нэгэл хэмжээндээ байгаа. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ буу зэбсэгэй айхабтар ехэ хэрэгтэй болоһон дээрэһээ лэ тэрэ промышленность хүгжэһэн байна. 1943 ондо американска промышленностиин продукци 1939 онойхиһоо 2,2 дахин ехэ болоод байгаа һэн. Мүнөө үедэ США-гэй промышленна продукци 1943 онойхиһоо нэгэ бага лэ ехэ болоо.

СССР-эй социалистическэ экономико тон амгалан байгуулалтын шэнжэтэй байжа, капитализмын экономикоһоо 5—7 дахин түргэнөөр урагшаа дабшана.

Үнгэрһэн табанжэлэй (1951—1955 онуудай) туршада СССР-эй промышленностиин продукци 85 **процентээр ехэ болоо, тиихэдэ** үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 91 процентээр ургаа. 1955 ондо Советскэ Союз дотор 1940 онойхиһоо 3,2 дахин ехэ промышленна продукци үйлэдбэрилэгдээ. Хүндэ промышленностиин амжалтатайгаар хүгжэһэнэй, хүдөө ажахын продукциин ургаһанай ашаар арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ табанжэл соо 76 процентээр ехэ болоо. Иихэдээ, дайнай урдахи үетэй сасуулбал хоёр дахин үлүүтэйгээр ургаба.

1956—1960 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын Директивэнүүд табанжэлэй туршада промышленна продукци үйлэдбэрилгые 65 процентээр ехэ болгохо, тиихэдэ үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэ 70 тухай процентээр, арадай хэрэглэлэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ—60 тухай процентээр ургуулха гэжэ хараалба. Тиигээд байхадаа 1960 ондо манай орон дотор 1950 онойхиһоо гурба дахин ехэ, 1940 онойхиһоо таба дахинһаа үлүүтэй ехэ промышленна продукци гаргагдаха болоно. СССР хадаа амгалан ёһоной экономическа мүрысөөнэй замаар ябажа, экономическа талаар гэхэ гү, али бүтээн гаргадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэдэг хэмжээнэй талаар гол гол капиталистическэ гүрэнүүдые тон богони болзорто хүсэжэ, ахин гараха байһандань советскэ хүнүүдые советскэ экономикын ехэ түргэн хүгжэлтэ батаар найдуулна. Советскэ Союз болбол экономическа гол зорилгоёо шиидхэхын тулада хэрэгтэй хүсэтэ ба бүхы талаараа хүгжэнги социалистическэ үйлэдбэритэй, материальна ехэ ресурснуудтай, мэргэжэл шадабаритай кадрнуудтай.

Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилжэ ябаһан СССР-эй арадуудай агуу ехэ туйлалтанууд дэлхэйн бүхы социализмын системын хүсэтэ түшэг тулгуури болоно.

Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ Болгарида, Албанида, Румынида, Польшодо ба Венгридэ хүндэ промышленность багаар хүгжөөгдэдэг һэн. Социалистическэ индустриализаци хэһэнэй ашаар арадай демократиин европейскэ оронууд ехэнхидээ аграрна орон байһанаа индустриальна болохо хэрэгтээ урагшаа ехэ алхам хээ. 1955 ондо промышленна үйлэдбэрилгэ дайнай урда тээхитэй сасуулбал Польшодо — 4 дахин үлүүтэйгээр, Чехословакида—2 дахин үлүүтэйгээр, Венгридэ—3,5 дахин, Румынида—3 дахин шахуу, Болгарида—5 дахинһаа үлүүтэйгээр, Албанида—11 дахин үлүүтэйгээр ехэ болоһон байна. Арадай ажахын бүхы продукци дотор промышленностиин эзэлдэг хуби дайнай урда тээхитэй сасуулбал Чехословакида—56-һаа 70 процент хүрэтэр, Румынида—40-һөө 63,9 процент хүрэтэр, Болгарида—27-һоо 55,9 процент хүрэтэр, Албанида — 18,3-һаа 60,8 процент хүрэтэр дээшэлээ.

Хитадай Арадай Республикада промышленна продукци гаргалга дайнай урда тээхи эгээл ехэ хэмжээнтэй сасуулбал 2 дахин үлүүтэйгээр, тиихэдэ 1949 онтой сасуулбал 4 дахин үлүүтэйгээр ургаа.

Промышленна үйлэдбэриин, илангаяа хүндэ промышленностиин ехэ түргэн хүгжэлтэ хадаа капитализмтай экономическа талаараа мүрысэхэдөө социализмын илаха байһанайнь эшэ үндэһэн мүн.

Хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай бата бүхэ холбоо бариһаан арадай демократиин бүхы оронуудта ниитын-экономическа социалистическэ шэнэдхэн байгуулалтануудые хэхэ ба бэхижүүлхэ ябадалые хангана. Газарай революционно реформо хэгдэжэ, газар хубаарилгын талаар үни урданһаа хойшо байһан үнэн зүб бэшэ байдал болюулагдаа. Хүдөө ажахые батаар дэбжээжэ болохо хүдөөдэхи кооперативна байгуулалтые арад зон халуунаар дэмжэнэ. Мүнөө үедэ хүдөө ажахыда социалистическэ секторэй эзэлдэг хубинь Болгарида — 64 үлүүтэй процент, Чехословакида — 39,2 процент, Венгридэ— 34 процент, Румынида — 26,5 процент, Польшодо — 22 процент, Албанида — 18 процент болоно. Хитадай Арадай Республикада энэ оной февралиин тэн багаар хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудта 100 гаран миллион таряашадай ажахынууд гэхэ гү, али тус ороной бүхы таряашан айлнуудай 85 үлүүтэй процентнь нэгэдхэгдэнхэй байгаа. Таряашадай ажахынуудай 60 тухай процентнь хүсэд социалистическэ ёһоной кооперативуудта нэгэдэнхэй.

Эдэ оронуудта мүн культурын ба арадай гэгээрэлэй талаар угаа ехэ хубилалтанууд болоо. Урдань уншажа ба бэшэжэ шадахагүй байһан олон миллион хүнүүд эрдэм һургуулитай болоо. Арад зонтойгоо бата холбоотой, социалистическэ байгуулалтада бүхы хүсэ шадалаа ба эрдэм шадабаряа үгэдэг шэнэ интеллигенци бии болоо.

Эдэ бүгэдэ хадаа 1918 ондо Советүүдэй III Бүхэроссийска съездые хааха зуураа В. И. Ленинэй хэлэһэн сэсэн үгэнүүдые гайхамшаг тодоор гэршэлэн баримтална:

«Урдань хүнэй бүхы ухаан, хүнэй бүхы сэсэн техникын ба культурын бүхы ашагые зарим хүнүүдтэ үгэхэ, харин тиихэдэ бусад хүнүүдэй гэгээрхэ ба хүгжэн хүмүүжэхэ эгээл шухала юумыень хаһахын тулада лэ хэрэглэгдэдэг байгаа. Мүнөө техникын бүхы эди шэди, культурын бүхы туйлалтанууд бүхы арадай аша туһада үгтэхэ, тиин энээнһээ хойшодоо хүнэй ухаан ба сэсэ хүсэрхэлгын зэбсэг, мүлжэлгын зэбсэг хэзээдэшье болгогдохогүй байна. (Зохёолнууд, том 26, нюур 436).

АРАДУУДАЙ ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ БА ХАНИ БАРИСААНАЙ ТУГ ДОРО

Социалистическэ ба капиталистическэ дэлхэйн хоёр системэнүүд тад ондоо гадаадын политика ябуулна.

Ондо ондоо ниитын ба политическэ байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха тухай Ленинэй заабари Советскэ Союзай ба социалистическэ лагериин бүхы оронуудай гадаадын политикын генеральна хараа шугам болоно. Экономическа, социальна ба политическэ удха шэнжээрээ социалистическэ гүрэнүүд эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ гэжэ тон ехээр хүсэнэ. Агрессивнэ дай хэхэ ямаршье шалтагаан социалистическэ гүрэнүүдтэ байхагүй, байха ёһошьегүй. Эдэ гүрэнүүд буу зэбсэг хуряахын түлөө, атомна ба термоядерна зэбсэг хорихын түлөө, арадуудай эб найрамдал ба аюулгүй байдал сахихын түлөө эсэшэ суашагүйгөөр тэмсэнэ. Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, социалистическэ лагериин бүхы оронуудай эб найрамдал хүсэдэг гадаадын политикые бүхы дэлхэй дээрэ һайн мэдэнэ.

Эб найрамдал сахиха гадаадын ленинскэ политикые социалистическэ оронуудай ябуулжа байхадань, империалистическэ гүрэнүүд «хүсэ баримталха» политика ябуулна. Тэд энэ арадта харша политикань улам улам буруутажа байна, харин тиихэдэ социалистическэ оронуудай политика дэлхэйн событинуудай ябасада улам ехэ нүлөө үзүүлнэ.

Социалистическэ лагериин бүхы оронууд хоорондоо үнэн зүрхэнэй хани барисаатай боложо, бэе бэедээ туһалалсана, политическэ, экономическа ба культурна талаараа харилсан ажаллана.

Эдэ оронуудай хоорондо байгуулагдаһан ажахын үргэн ехэ, тогтууритай бата холбоо барисаан жэл ерэхэ бүри улам бэхижэжэ ба хүгжэжэ байна. Эдэ оронууд хоорондоо хоёр талын ба олон талын экономическа договорнуудые ба хэлсээнүүдые удаан болзороор батална. Хоёр талада ашаг туһатай гадаадын худалдаа наймаан, бэе бэедээ зээли үгэхэ ябадал, ажахын ба үйлэдбэриин дүй дүршэлые андаллан абалсалга, научно-техническэ туһаламжа үзүүлгэ, студентнүүд болон мэргэжэлтэдые андалдан абалсалга ба бусад янзын харилсаа холбоон улам бүри ехээр хүгжөөгдэжэ байна. Советскэ Союз 391 предприяти, 90 гаран тус тус цехүүд болон барилганuудые барихадань арадай демократиин оронуудта туһална; СССР хамта дээрээ 21 миллиард түхэригэй удаан болзорой зээли эгээл һайн условитойгоор тэдэндэ үтөө. Атомна энерги үйлэдбэрилдэг болохо ба тэрэниие амгалан ажалда хэрэглэхэ ябадалдань хани барисаата оронуудтаа Советскэ Союз туһална.

Тиихэтэй хамта бэе бэедээ экономическа туһаламжа үзүүлжэ, промышленна тусхай мэргэжэлтэй болохо ба хамжан үйлэдбэрилхэ ябадалые хүгжөөхэ, түүхэй эд болон эдеэ хоол гаргахадаа ажал хүдэлмэреэ ашагтай һайнаар тааруулан хубааха талаар хэмжээ абтажа байна. 1956 онһоо эхилээд арадай демократиин европейскэ оронуудай ба Советскэ Союзай арадай ажахын холын хараата түсэбүүд нэгэн адли болзортойгоор табигдахань.

Социалистическэ лагериин гүрэнүүд амгалан ёһоор зэргэ оршон байха Ленинэй заабариие бэелүүлэн, дэлхэйн бүхы оронуудтай харилсаагаа һайжаруулха, бэе бэедээ этигэлсэдэг болохо, хани барисаата харилсаа тогтоохо гэжэ оролдоно.

Социалистическэ оронууд капиталистическэ оронуудтай худалдаа наймаа хэхэ гэжэ үнэн зүрхэнһөө эрмэлзэнэ. Тиихэдээ адли тэгшэ эрхэтэйгээр, алишье талада ашаг олзотойгоор наймаа хэхэ, абаһан уялгаяа наринаар сахиха гуримые баримтална.

* * *

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд хэтэдээ мүнхэ ба түгэс хүсэтэ марксистско-ленинскэ һургаалай илан мандалгые бүхы дэлхэй дээрэ эли тодоор харуулаа. Съезд болбол социализмын идейнүүдэй хүсэ нүлөөнэй айхабтар ехээр ургаһаниие харуулаа.

Социализм илагдашагүй байна, юундэб гэхэдэ, дэлхэйн бүхы оронуудтахи олон зуун миллион хүнүүд тэрэниие хамгаална, үнэн сэхэ бүхы хүнүүд тэрээн тээшэ тэгүүлнэ.

Ал. РОМАНОВ.

Экономикын асуудалнуудые гүнзэгыгөөр тайлбарилха

Республика дотор Сэлэнгын аймаг экономическа талаараа нилээд хүгжэнхэй, ажахын элдэб һалбаринуудтай аймагуудай нэгэн байһаниинь мэдээжэ. Галуута Нуурай шулуу нүүрһэнэй уурхайе республикымнай түлишын баялиг гэжэ нэрлэхэ ёһоороо нэрлэнэбди.

Тэрэшэлэн хүдөө ажахын талааршье абажа хараа һаа, аймаг дотор гурбан МТС, хэдэн миллионер-колхозууд, малажалай талаар туршалгын станци, үүлтэр һайнта мал үсхэбэрилдэг гүрэнэй рассадник тэндэ ажаллажа байдаг.

Хуряангыгаар хэлэхэдэ, экономикын асуудалнуудые ехэ дэлгэрэнгыгээр, гүнзэгыгөөр тайлбарилан харуулха гээ һаа, Сэлэнгын аймагта һонирхолтой зүйлнүүд нилээд бии. Тиигээд **«Красная Селенга»** (КПСС-эй Сэлэнгын айкомой болон ажалшадай депутадуудай аймагай Советэй орган) газетэ энэ арга боломжоёо хэр зэргээр, хэр шадамараар хэрэглэнэ гээшэб гэжэ хаража үзэмөөр байна.

Аймагай газетэ экономическа асуудалнуудта анхаралаа бага бэшээр хандуулна, үйлэдбэриин олохон асуудалнуудые тайлбарилха гэжэ оролдоно. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые химдаруулха, 100 гектар бүхэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые элбэгээр үйлэдбэрилдэг болохо тухай бэшэгүүд газетын хуудаһануудта үсөөн бэшэ хэблэгдэнэ.

Галуута Нуурай рудоуправлени 1955 ондо нүүрһэ малтан абаха гүрэнэй түсэбые 102,8 процент дүүргээ, тиихэдэ ажалай бүтээсэ 107,2 процент болоо. Түсэбөөр хараалагдаһантай сасуулбал, нэгэ тонно нүүрһэнэй өөрынь үнэ сэн 1 түхэриг 44 мүнгөөр химдараа гэжэ рудоуправлениин партбюрогой секретарь нүхэр Жеребко февралиин 19-дэ толилогдоһон статья соогоо бэшэнэ.

«Промышленна предприятиин ажахын тоосоое бүхэжүүлхэ» гэһэн статья соогоо И. Рогов аймагай зарим предприятинуудай хүдэлмэридэ зүб шэнжэлэлтэнүүдые хэнэ, тэдэнэй ажал-ябуулгын экономическа дүнгүүдые сэгнэн харана.

Зүгөөр иимэ статьянууд хомор байна. Теэд экономикын асуудалнууд тухай материалнуудайнь гол дутуу юуб гэхэдэ, тус асуудал тухай тон халирхайгаар, ехэ юрэнхыгөөр бэшэгдэнэ, промышленна предприятинуудай, илангаяа колхозууд болон МТС-үүдэй үйлэдбэриин ажал-ябуулгань гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзэгдэнэгүй, тэдэнэй хүдэлмэриин экономическа дүнгүүд тодоор харуулагданагүй. **Жэшээлхэдэ,** Галуута Нуурай рудоуправлениин № 5 шахтын комплексно бригада 1955 ондо нүүрһэ малтан абаха жэлэйнгээ түсэбые 119,3 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 6 эшелон нүүрһэ арадай ажахыда үгөө гэжэ январиин 1-нэй номерто газетэ бэшэнэ. Теэд энэ бригадын ажалайнь бүтээсэ 1955 ондо ямар байгааб, нэгэ тонно нүүрһэнэйнь үнэ сэн хэды түхэригэй болооб, тэрэнэй хүдэлмэриие бусад бригаданууд болон участогуудай хүдэлмэритэй жэшээлжэ үзэхэдэ, экономическа талаараа ашаг үрэнь ямар байгааб гэһэн асуудалнуудта редакци харюу үгэнэгүй. «Түсэбөө тэды процент дүүргээ» гэжэ тэмдэглээд хизаарлашахада, уншагшадта ойлгосогүй, ехэ юрэнхы удхатай болоно. Процентын экономическа удхыень уншагшадта дэлгэрэнгыгээр тайлбарилжа үгэхэ, тэрэнэй бодото үрыень тобойтор элеэр харуулха хэрэгтэй бшуу.

Илангаяа колхоз МТС-эй ажал-ябуулгын экономическа үрэ дүнгүүдые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзөөд, тодорхой тобшололнуудые хэһэн статьянууд газетэдэ огто үзэгдэнэгүй. Байгша оной январиин 1-һээ мартын 18 хүрэтэр газетын 34 номерые уншажа үзөөбди. Эгээл энэ үе соо аймагай колхозуудта тоосоото-һунгуулиин суглаанууд боложо дүүрэһэн байна. Эдэ суглаанууд дээрэ колхозууд болон МТС-үүдэй бүхэли жэл соо хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдэй гаргагдаһаниинь элитэ. Одоол энэ үедэ редакци хадаа колхоз болон МТС-эй үйлэдбэриин ажал-ябуулгада гүнзэгы шэнжэлтэ хэһэн, түхэреэн жэл соо тэдэнэй ямараар ажаллаһыень бодотоор харуулһан, тэдэнэй экономическа дүнгүүдыень сасуулжа үзэһэн ехэ һонин материалнуудые толилхо аргатай байгаа. Харин тиигээгүйень халагламаар байна. Зүгөөр колхозуудай тоосоото-һунгуулиин суглаанууд тухай багаар бэшээ гэжэ редакциие зэмэлхын аргагүй. Энээн тухай газетын хэдэ хэдэн номернуудтань ехэ ехэ статьянууд хэблэгдэнхэй. Теэд эдэ статьянууд бултадаа тон юрэнхыгөөр, ехэ халирхайгаар бэшэгдэһэн байха юм. Эдээн соо хэлэгдээгүй юумэниинь үгы гэхээр. Газетын январиин 29-нэй номерто Хрущёвой нэрэмжэтэ колхозой тоосоото-һунгуулиин суглаан тухай хэблэгдэһэн ехэ статья соо миин юрэнхы то...
харуулагдаад, харин колхоз а...
номическа талаараа ямар а...
тануудые хайшан гэжэ туйлааб...
гектар бүхэндэ хэды шэнээн ...
дуктнуудые үйлэдбэрилөөб, 1 ...
нер продуктнь хэды түхэригэй...
лооб гэжэ дэлгэрэнгыгээр ...
руулагданагүй. Ажалта ...
зарим колхозуудай мүн...
продуктнуудыешье нилээд ехэ...
бааһан байхадань, харин зарим...
хозууд тон багаар хубааһан б...
Тэрэшэлэн 100 гектар бүхэндэ ...
колхозууд хүдөө ажахын про...
нуудые элбэг ехээр абахаһаа ...
продукциингаа центнер б...
өөрынь үнэ сэнгые химдару...
байна бшуу. Энэ мэтын эконо...
ска тон шухала үрэ дүнгүүдые...
шэлэн харуулһан материалнуу...
зетын хуудаһануудта олдоногү...

Ажахын бүхэли жэл соо колх...
дай хэһэн бүхы хүдэлмэрину...
дүнгүүд тухай бэшэхэ зуураа, ...
дурсагдаһан баримтануудые х...
даа абангүй, ажалай бүхы гарга...
алишье талаһаань гүнзэгыгөөр ...
жэлжэ үзэнгүй бэшэхын ар...
байна. Экономическа талаарнь ...
шэнжэлэлтэ хэнгүй, энэ мэтын ...
то тоонуудта түшэглэнгүй бэ...
гээшэ хооһон шашалдаан шэнги...
лоно. Алишье талаараа адлирху...
хэ байдалтай аад, ажахынгаа ж...
хоёр тад ондоо дүнгүүдтэйгээр д...
гэһэн колхозууд аймаг соо бии. ...
мэ колхозуудые абаад, тэдэнэй...
ондоо үрэ дүнгүүдтэй байһан...
шалтагаануудые элишэлэн газ...
бэшээ һаань, уншагшадта ойл...
тойшье, һонирхолтойшье байха...
лэй.

Карл Марксын нэрэмжэтэ ко...
зой тоосооло-һунгуулиин суг...
тухай газетын 1956 оной феврал...
17-ной бүхэли хуудаһан дээрэ бэ...
дэһэн байна. «Артелиин ажахые ...
олон талаһаань хүгжөөхын тү...
гэжэ газетэ ниитэ гаршаг хэһэн ...
харин энэ артелиин хэр зэргээр ...
жэжэ байһыень, мүн тоосоото ...
соо тэрэнэй ямар амжалтануу...
хайшан гээд туйлаһыень тодоор...
руулаагүй, тэрэнэй үйлэдбэ...
экономическа үрэ дүнгүүдтэ ёһ...
шэнжэлэлтэ хээгүй байха юм.

Тобшолон хэлэхэдэ, «Красная ...
ленга» газетэ экономикын асуу...
нууд тухай ехэ халирхайгаар, ю...
хыгөөр бэшэнэ, тус асуудалну...
удхыень гүнзэгыгөөр элишэлэн, ...
шагшадта ойлгосотой байхаар ...
руулнагүй.

Съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эршэ зөригтойгоор тэмсэе

(Республикын комсомольско эдэбхитэдэй суглаанһаа)

Республикын комсомольско организациин эдэбхитэдэй суглаан һаяхан Улан-Үдэдэ болоо.

Суглаан дээрэ «КПСС-эй XX съездын дүнгүүд ба комсомолой областной организациин зорилгонууд» гэһэн элидхэл ВЛКСМ-эй областной комитедэй секретарь нүхэр **Бутуханов** хэбэ.

— Коммунистическэ партиин XX съездын шиидхэбэринүүдээр урмашан зоригжоһон манай республикын ажалшад, коммунистнууд, комсомолецууд, бүхы залуушуул зургаадахи табанжэлэй асари ехэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ захалаа, — гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Партиин XX съезд хадаа оронойнгоо ниитын, политическэ, ажахын болон культурна ажабайдалда үргэнөөр хабаадалсахыень, партиин табиһан зорилгонуудые бүри эдэбхитэйгээр шиидхэлсэхыень комсомольско организацинуудые уялгалаа. Комсомолецуудые идейно-политическэ талаар хүмүүжүүлгэдэ горьтой дутагдалнуудай бии байһаниие съезд тэмдэглээд, саашадаа советскэ залуушуулые хүмүүжүүлгээр нилээд ехэ зорилго табяа. Тиимэһээ манай республикын комсомольско организацинууд идейно-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ гол анхаралаа хандуулха ёһотой.

КПСС-эй XX съездын һүүлээр республикын колхозуудай, совхозуудай болон промышленна предприятинуудай комсомолецууд ажалай шэнэ амжалтануудые туйлана. Ленинэй орденто ПВЗ-гэй комсомольско организаци үйлэдбэри дээрэ ариг сэбэрые сахиха талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ захалаа. Эндэхи олохон цехүүдтэ комсомольско постнууд табигдаа. Өөрынгөө хүдэлжэ байһан газарта ариг сэбэрые сахидаггүй хүнүүдые ханын газетэдэ, сатирическэ хуудаһануудта бэшэжэ, хурсаар шүүмжэлнэ.

Заиграйн аймагай комсомолецууд болон залуушуул Ильхи гол дээрэ хаалтануудые барижа, олон зуун гектар сабшалан, бэлшээри, таряалан уһалха уһалууриин системэнүүдые ашаглалгада үгэһэн байна. Энэ хүдэлмэридэ аймагай бүхы комсомольско организацинууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Закаменай аймагта комсомолецууд 5 мянга гаран кубометр барилгын модо бэлэдхээ. XX съездын үедэ республикын 400 гаран комсомолецууд үбэлжэлгын үедэ малай фермэнүүдтэ, отарануудта гараад, ажаллажа байна. Мүн МТС-үүдэй комсомолецууд хабарай тарилгые богони болзор соо, эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө тэмсэнэ.

Гэбэшье, ВЛКСМ-эй обкомой, олохон райкомуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии. Зарим райкомууд залуушуулай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һайнаар ябуулхын орондо, суглаа зүблөөнүүдые татажа, хооһон хөөрэлдөө ярилдаа хэдэг байна. Мүн залуушуулые хүмүүжүүлгын хүдэлмэри доодо хэмжээндэ байһаар. Олохон райкомуудта пропагандистнуудай семинарнууд муугаар хүдэлмэрилнэ. Спортивно-ниитын хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай.

— Залуушуулай, комсомолецуудай үмэнэ КПСС-эй XX съездын табиһан зорилгонуудые ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой областной организациин дүүргэхэнь лабтай, — гэжэ нүхэр Бутуханов элидхэлэйнгээ түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Элидхэл тушаа 12 хүн үгэ хэлээ.

КПСС-эй XX съездын делегат нүхэр **Корягинада** элидхэлэй һүүлээр түрүүлэн үгэ үгтэбэ.

— Партиингаа XX съездэ делегат боложо хабаадалсаха тон ехэ зол намда тудаа. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, манай социалистическэ орон дотор эхэнэрнүүд партиингаа, бүхы арадайнгаа аша туһада шэн зоригтойгоор ажаллана,—гэжэ нүхэр Корягина хэлэнэ,—Манай парти арад зоноо тон зүбөөр ударидана. Иимэһээ зургаадахи табанжэл дотор Эхэ оромнай бүри ехэ амжалта туйлаха байна.

Галуута Нуурай рудоуправлениин табадахи шахтын комсомольско организациин секретарь нүхэр **Сазонов** организациингаа комсомолецуудай ажалай эдэбхи тухай, түрүүшүүл тухай хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ.

— Манай шахтын горнягууд XX съездын хүндэлэлдэ 3364 тонно нүүрһэ түсэбһөө гадуур үгөө. Шахтымнай залуушуулай дунда Щербаков, Бурлаков, Улимаев гэгшэд эршэтэ ажалаараа шалгарна. Гэбэшье, хүшэр хүдэлмэринүүд мех...
зацилагдаагүй дээрэһээ нүүрһэ...
ри ехээр малтадаг болохо хэрэг...
най һаад тойбо татана. Теэд ...
тын хүтэлбэрилэгшэд зохихо ...
жээ абанагүй.

Комсомолецуудай үүсхэл э...
хиие улам саашадань бадару...
тухай, комсомольско эдэбхит...
ударидахы шадабариие бүри ...
шэлүүлхэ тухай ВЛКСМ-эй З...
райн айкомой секретарь нүхэр ...
заров хэлээ.

Хэжэнгын аймагай «Комму...
колхозой комсомольско орган...
циин ажал хэрэг тухай нүхэр ...
хайлов хөөрөө. Энэ организаци...
комсомолецууд малажалда гар...
һаалиин нэгэ гүүртэдэ хүдэлм...
нэ. Тиин тэдэнэр һү һаалгые дэ...
лүүлхын түлөө мүрысөөндэ ор...
соод, абаһан даалгабаряа үлү...
дүүргэнэ. Һаалишан комсом...
Ханда Дашицыренова үнеэдээ һ...
наар харууһална, һү ехээр һа...
Мүн кукуруза ургуулгын 2 ...
эндэ эмхидхэгдээ.

Нүхэр **Темников** иигэжэ хэ...
«Джидастройн» автобазын ком...
молецууд техникэеэ зүбөөр аша...
хын түлөө оролдоно. Комсом...
цууд Петров, Круглов гэгшэд ...
рэйнгөө даалгабариие үлүүлэн д...
гэнэ. Иимэ залуушуулай тоо ...
бүри олошорно. Гэбэшье, культу...
ниитын, спортивна хүдэлмэри ...
нөөр ябуулха гэхэдэмнай проф...
юзна организаци туһалнагүй.

ВЛКСМ-эй Улан-Үдын гор...
ской райкомой секретарь нүхэр ...
равлев залуушуулай дунда ябу...
дадаг хүмүүжүүлгын хүдэлм...
дутагдалнууд тухай хэлээ.

Удаань, Ээрын леспромхозой ...
сомольско организациин секре...
нүхэр **Ержавский,** ВЛКСМ-эй ...
комой секретарь нүхэр **Ячме...**
ПВЗ-гэй комсомольско орган...
циин секретарь нүхэр **Ченк...**
Кабанскын аймагай Каменска...
да һургуулиин ахалагша пионер...
жата **Федотова**. Закаменай аи...
гай Кировэй нэрэмжэтэ колхо...
гэшүүн **Дондукова** гэгшэд үгэ ...
лээ.

Республикын комсомольско эд...
хитэдэй суглаан дээрэ КПСС-эй ...
комой секретарь нүхэр **Очиров** ...
гэрэнгы үгэ хэлээ.

Тус суглаан КПСС-эй XX съ...
дын шиидхэбэринүүдые һайшаа...
тэрэниие ажал-ябуулгадаа хүтэ...
рилгэ болгохо гэһэн резолюци б...
лан абаа.

…лзоборилгын артельнүүдэй шухала зорилго

…-Удэ городой нютагай про… …нностиин, мүн олзоборилгын …ациин предприятинууд пар… ЦК-гэй июльскэ Пленумэй …бэрние дүүргэлтэ болгон, үн… …жэлдэ ажалдаа зарим тэды …та туйлажа, түсэбһөө гадуур …лиониһоо дээшэ түхэригэй …ди бүтээн гаргаа. Бүтээн …дадаг продукциин ассорти… болон шанарынь нилээд һай… … байна. Үйлэдбэрние меха… …гаар зарим тэды хүдэлмэри…

…эй хамта, дээрэ дурсагда… …едприятинуудай хүдэлмэридэ …ехэхэн дутагдалнууд бии …р. Валовой продукци гаргал… …нварь һарынгаа даалгаба… …предприяти дүүргээгүй. Ян… …аа даалгабарние мебельнэ … 87,9 процент, горпромком… 77,4 процент, «Керамик» гэ… …зоборилгын артель оройдоол …процент дүүргээ. «Труд», …руд» гэжэ олзоборилгын ар… …д түсэбөө мүн лэ дүүргээ… …предприятинуудай 13-ниинь …латурын ёһоор продукци үй… …лхэ түсэбөө саг үргэлжэ …нэгүй. Эдээнэй тоодо мебель… …брика, түмэр замай районой …мбинат, Чкаловай нэрэмжэтэ, …ный Восток» гэжэ олзоборил… …ртельнүүд болон бусад ороно. … бүтээсые дээшэлүүлхэ …лда парти, правительствын … саг үргэлжын анхаралай …лагдадаг байбашье, «Побе… Керамик» гэжэ олзоборилгын …нүүд ажалай бүтээсые дээ… …лхэ түсэбые 1955 ондо дүүр…

…лшадта шухала хэрэгтэй эд … тон үсөөнөөр бүтээн гаргаг… «Красный Восток» артель …ын 3 жэлэй турша соо имаг… …фин гаргадаг болоо гэбэшье, …йнь шанар ехэ муу байдаг. …нтерн» гэжэ олзоборилгын ар… …рэшүүлэй сабхи болон спор… тапочкануудые нэгэл түхэл… … оёно. Эрэшүүл болон эхэ… …дэй үмдэдэг туфли, хүүгэдэй …а энэ артельдэ оёдоногүй.

…оор хэгдэһэн зүйлнүүд, илан… …омнатно мебель ехэ үсөөнөөр …дэнэ. Кухонна мебель, хүүгэ… …дан, мүн бусадшье зүйлнүүд гаргагдажа үшөө эхилээдүй …р.

…м предприятинуудта шанар … стандартна бэшэ продукци …дана. Мебельнэ фабрикаһаа, …еровой нэрэмжэтэ олзоборил… …тельһээ январь һарада ороһон …үйлэй продукци шанар муу… …гологдоһон юм. «Металло… …треб» заводто, «Коопгруд», …а» гэжэ олзоборилгын ар… …удтэ, городой промкомбинат бусадшье предприятинуудта …аа шанар муутай зүйлнүүд гаргагдана.

…эрэлгэ һайнаар ашаглаха …лда шухала анхарал хандуу… … зэргэтэй. Гэбэшье, городой … промышленностиин пред… …инуудтахи түхеэрэлгэнүүдэй …ол 60—70 процентнь ашаг… …. Нилээд олон түхеэрэлгэ …ашаглагданагүй. «Труд» гэжэ …рилгын артельдэ бии байһан …тическа аппарат 1954 онһоо …миин хэбтэнэ. «Кооптруд» …эхи дархалалгын 4 станок …элһээ үлүү саг соо ашаглаг… …гүй. Городой промкомбинадай… …алл болон модо дархалдаг түхеэрэлгэнүүдэйнгээ оройдоол 15—30 процентые хэрэглэнэ.

Мастерскойнуудтахи оёдолшодой ажал багаар механизацилагданхай. Шагта хадаха, хубсаһа утюгдаха гэхэ мэтэ ажал гараар хэгдэнэ. Уралан нарижуулгын, ухаалан зохёолгын дурадхалнуудые оруулха, ажалай түрүү методые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ зохихо анхарал хандуулагданагүй.

Нютагай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэридэ бии байһан эдэ бүхы дутагдалнууд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһые гэршэлнэ.

Ажалшадта шухала хэрэгтэй зүйлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргадаг Улан-Удын нютагай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй үмэнэ зургаадахи табанжэлдэ туйлай ехэ зорилго табигданхай. Эдэнэр үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ 14 миллион 500 мянган түхэригэй үргэн хэрэглэлэй эд бараа ехээр үйлэдбэрилхэ түсэбтэй.

Зургаадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, үйлэдбэридэ шэнэ түхеэрэлгэ нэбтэрүүлхэ тушаа хэдэ хэдэн хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ шухала. «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артельдэ нэмэлтэ трикотажна цехын ашаглалгада үгтэһэнэй ашаар трикотажна хубсаһан нилээд олоор оёгдодог болохо, ассортиментнь үргэдхэгдэхэ зэргэтэй. Шаажан гүйлгэгдэһэн элдэб зүйлэй амһартанууд Кировэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артельдэ олоор бүтээн гаргагдадаг болохо юм.

Гэр соо табигдадаг мебель олоор бүтээн гаргадаг болохын тула республикын Нютагай промышленностиин министерствын мебельнэ фабрика барилгые түргэдхэхэ, Бурпромсоведэй мебельнэ фабрикые барижа эхилхэ хэрэгтэй. Железнодорожно районой промкомбинадта кухонна мебель, Серовой нэрэмжэтэ олзоборилгын артельдэ хүүгэдэй мебель олоор бүтээгдэдэг болохо байна.

Энэ жэлдэ городой предприятинуудта панцырна сеткэтэй 40 мянга шахуу түмэр орон бүтээн гаргагдахаар хараалагдана. Эдэнэрэй 25 мянганиинь «Металлоширпотреб» заводто бүтээн гаргагдаха юм.

Шэл амһартануудые энэ жэлһээ олоор бүтээн гаргаха гээшэ зайлашагүй шухала байна. Энэ зорилгые бэелүүлхын тулада «Красный Восток» гэжэ олзоборилгын артельдэхи шэлэй цехые ойрын саг соо шэнэдхэн заһаха тушаа Бурпромсоведэй правлени шууд хэмжээ абаха зэргэтэй.

Оёдолой мастерскойнуудтахи ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхын, ажалшадта элдэб зүйлэй хубсаһа олоор оёхын тула мастерскойнуудай ажалые хоёр халаан соо эмхидхэхэ шухала.

Городой нютагай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэришэд партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжон, зургаадахи табанжэлдэ арадай ажахые түргэнөөр хүгжөөхын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ өөһэдынгөө хубитые оруулха зорилгоор эдэбхитэйгээр ажаллажа байна.

И. Елшин, Улан-Удэ городой гүйсэдхэхэ комитедэй нютагай промышленностиин таһагые даагша.

Кяхтын аймагта

КОЛХОЗ ДОТОР РАДИОДАМЖУУЛГА ЭМХИДХЭГДЭНЭ

Аймагай центрһээ 75 модоной газарта оршодог «Красное знамя» колхоздо һаяхан телефон оруулагдаа, радио тодхогдоо. Мүнөө эндэхи колхознигууд түрэл Москваһаа радиодамжуулга үдэр бүри шагнаха аргатай болоһондоо ехэ баяртай. Гадна, колхозой правлени үдэрэй дүнгүүдые гаргажа, мүн колхознигуудай үглөөдэр хэхэ даалгабаринууд тухай радиогоор соносходог болоо.

СЕМИНАР БОЛОБО

Һаяхан Кяхтын МТС-тэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй семинар болобо. Семинарта хабаадагшад колхозуудай экономикые шудалдаг юм. Тус семинар дээрэ «Гахай үсхэбэрилгэ ба шахалга», «Хүдөө ажахын Устав—колхозуудые эмхидхэлэй ажахын талаар бэхижүүлгын үндэһэ һуури мүн», «Колхозуудта малай байрануудые бариха шухала зорилго» гэһэн лекцинүүд уншагдаһан байна.

ТҮРҮҮ ОТАРА

Данзан Цыбиктаровай даадаг хонином отара Сталинай нэрэмжэтэ колхоз соогоо түрүү һуури эзэлнэ. Энэ отарынхид 270 хонинһоо 243 хурьга абаад байна. Сакманщигууд Бүтэд Цыбиктарова 123 хурьга, Энсэма Шагжиева 120 хурьга абаад, нэгэшье гарзагүйгөөр, бултыень түлжүүлнэ. Тус отарада колхозой правлениин ба партийна эхин организациин дамжуулгын вымпел үгтэбэ.

ҮБЭЛЭЙ СПОРТИВНА СЕЗОН ДҮҮРЭБЭ

Городой стадион дээрэ үбэлэй спортивнэ сезоной дүүргэлгэдэ зорюулагдаһан спортивна мүрысөөн болобо. Ород хоккейгээр мүрысөөн үнгэргэгдөө. Тэрээндэ 4 команда хабаадалсаа. Индустриальна техникумэй команда түрүү һуури, городой 1-дэхи дунда һургуулиин команда хоёрдохи һуури эзэлһэн юм.

Мүрысөөндэ илагшадта шангууд болон грамотанууд барюулагдаа. **Д. Доржиев.**

„Агитаторай блокнодой" ээлжээтэ номер

Партиин Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер хэблэлһээ гараба.

«Хөөрэлдөөн тухай материалнууд» гэһэн бүлэгөөр тус номер эхилнэ. Тэрээн соонь Я. Ивановой «КПСС-эй XX съезд—бүхэдэлхэйн удхашанартай событи», К. Бардамовай «Хартаабхын үндэр ургасын түлөө», Б. Цыдыповэй «Хүдөө ажахын продукци эбалгада гаргагдадаг гаргашые багадхахын түлөө» гэһэн статьянууд толилогдоо. «Хөөрэлдөөндэ хэрэглэ» гэһэн бүлэг дотор «Ороной промышленность зургаадахи табанжэлдэ» гэһэн статья толилогдобо.

«Агитаторта туһаламжа» гэһэн бүлэг соо шэнэ табанжэл тушаа хөөрэлдөө хэхэдээ хэрэглэхэ темэ болон ямар литература хэрэглэхэ тухай дурадхагдана.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ

Малай ашаг шэмые богонихон болзор соо эрид ехэдхэхэ тухай парти, правительствын табиһан шухала зорилгонуудые түргэн дүүргэхын тулада хүдөө ажахын наукын туйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ нютагуудтахи парторганизацинуудай тон шухала зорилго болоно. Торниин аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой парторганизаци энэ зорилгоёо ямараар дүүргэнэб гэжэ хараад үзэе.

Колхозой түрүү һаалишан Гарма Дондукова ажахын үнгэрһэн жэлдэ нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 2225 литр һү һаагаа һэн.

Түрэл партиингаа XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо нүхэр Дондукова энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 литр һү һааха үялга абаа. Тэрэнээ дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр оролдоһоной ашаар энэ жэлэй үнгэрһэн табан һарын турша соо үнеэн бүриһөө 587 литр һү һаагаад байна.

Нүхэр Дондуковагай хүдэлмэриин дүй дүршэлые аймагай һаалишад ехэ һонирходог байна. Энэ нүхэр нэн түрүүн өөрынгөө ажалда ехэ дуратай, үнэн зүрхэнһөө оролдожо хүдэлдэг юм.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо, мал эдеэлүүлгэ, харууһалгын ба үнеэ һаалгын түрүү дүй дүршэл һайтар ойлгожо ерээд, тэрээнээ ажал хүдэлмэридөө хэрэглэһэн байна.

Түбхын түрүүн малые зүбөөр харууһалдаг, эдеэлүүлдэг тулада нүхэр Дондукова амжалта туйлана. Мүнөө тус колхоздо тэжээлэй хомордоод байбашье, энэ һаалишан үбһэ тэжээлээ анханай гамтайгаар, нормын ёһоор эдеэлүүлжэ байһанай ашаар үнеэн бүридэ 4 — 6 килограмм үбһэ, 2 килограмм солоомо, 10 килограмм силос болон концентрат үгэнэ. Гадна, малаа бэлшээридэ гаргадаг байна. Үнеэд сүүдхэдэ 6—6,5 час бэлшэдэг. Фермэ дээрэ бүхы хүдэлмэри графигай ёһоор хэгдэнэ.

Нүхэр Дондукова түрэхэ болоһон үнеэдтээ тон ехэ анхарал табидаг. Тугаллахаһаань 5—6 хоног урид үнеэдые тусгаар байрада оруулдаг, мүн 6—7 хоног урид шэмэтэ тэжээл үгэхээ болидог. Үнеэдтээ дэбисхэр һайнаар дэбдидэг байна. Тугаллаһанайнь һүүлээр 10—12 үдэрэй туршада үнеэдээ гурба дахин, саашадаа хоёр дахин һаадаг болоно.

Нүхэр Дондукова үнеэ һаахадаа ехэ шадамар юм. Тэрэ хадаа угаа бушуу түргэн, эршэтэйгээр, үнеэнэй дэлэнгые адхаараа лаб барижа һаадаг байна. Һааһанай һүүлээр үнеэдэй дэлэнгые һайнаар эльбэдэг. Тиигэжэ һая түрэһэн, илангаяа түрүүшынхеэ түрэһэн үнеэдэй дэлэнгые зөөлэрүүлнэ. Гадна, һаахаһаа урид, һаажа байхадаа, һааһанай һүүлээр үнеэдэй дэлэнгые ходо аршадаг, эльбэдэг юм. Энээнэй ашаар үнеэдэй дэлэн зөөлэн боложо, һүеэ бэлэнээр табидаг, һаахада хүнгэн болодог.

1954 онһоо эхилжэ нүхэр Дондукова туғалнуудаа түлигдэдэггүй байрада түлжүүлнэ. Тиимэһээ туғалнуудынь хүсэтэй байдаг, тобир тарганаар томо болодог.

Үнеэдээ һубайруулангүй, бултанһаань түл абадагай ашаар нүхэр Дондукова һү һаалгаяа ехэдхэжэ шададаг. Үнеэдэй ороондо орохо болоһыень һаалишан Дондукова ходо ажаглажа байдаг. Үнеэнэй түрүүшынхеэ гү, али хоёрдохёо ороондо орохо боломсоорнь, мүн туғаллаһанайнь һүүлээр 18—20 үдэр үнгэрөөд байхада ороондо оруулдаг байна. Хүшэ тамираар һула үнеэдые амяарлан эдеэлүүлжэ, саг соонь ороондо оруулхые бэлдэжэ шададаг дүршэлтэй болоһон байна.

Түрүү һаалишан Гарма Дондуковагай дүй дүршэлтэй танилсаад байхада, тэрэнэй ямар аргаар амжалта туйладаг байһаниинь эли болоно.

Хрущевой нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр Дондуковаһаа гадна үшөө хэдэн шадамар һаалишад бии. Жэшээнь, ажахын жэлэй үнгэрһэн табан һара соо һаалишад Ханда Гуржапова, Дарима Цыденова, Ханда Цынгуева гэгшэд бэшэндээ орходоо яһала ехэ һү һааһан байгаа. Тиигэбэшье, эдэ һаалишад нүхэр Дондуковаһаа холо гээгдэжэ ябаһаниинь элеэр харагдана.

Гэбэшье, иимэ түрүү һаалишад энэ колхоздо оройдоо 4—5 бии. Колхозой бусад хэдэн арбаад һаалишад эдэ һаалишадтай тон адли арга боломжотой. Теэд ажалайнь дүнгүүд тад ондоо, холо баға юм. Жэшээнь, нүхэр Дондуковатай хамта Урда Дабаан гэжэ нютагай гүүртэдэ ажалладаг һаалишад Гарма Гончикова үнгэрһэн табан һара соо үнеэн бүриһөө 87 литр, Дарима Жигжитова—52,5 литр, Бадма Дондукова—159,7 литр һү һааһан байна.

Зүүн Адаг гэжэ нютагта ажалладаг, һайжаруулагдаһан үүлтэрэй үнеэдэй гүүртын һаалишад мүн лэ Гарма Дондуковатай адли арга боломжотой лэд, холохон гээгдэжэ ябана. Жэшээнь, һаалишад Цырен Лыгденова табан һара соо үнеэн бүриһөө 138,7 литр, Цырен Очирова —127 литр, Д. Мункуева миил—118 литр һү һаагаа.

Мүн Харацайдахи һүнэй-товарна фермэдэ эгээл бэрхэ һаалишаниинь гэжэ тоологдодог Сысык Цыбикова табан һара соо үнеэн бүриһөө 237 литр һү һааһан байна.

Гадна, тус колхоздо һү бүришье багаар һаадаг һаалишад олон.

Олонхи һаалишадайнгаа тэгшэ бэшээр, тон хангалтагүйгөөр хүдэлжэ байһые колхозой правлени, парторганизаци, тэрэнэй бюро һайн мэдэжэ байгаад, түрүү һаалишадайнгаа дүй дүршэлые бусад һаалишадтаа дамжуулха талаар өөдтэй хүдэлмэри ябуулдаггүй байна. Колхозой ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ энэ асуудалай тон ехэ удхашанартай байбашье, парторганизаци суглаан дээрээ гү, али бюрогой заседани дээрээ тэрээнние табижа, зүбшэн хэлсээгүй. Харацайдахи фермын партийна группа (группарторг нүхэр Сокольников) эндэхи үнеэдһээ һү һаалгые дээшэлүүлхэ тушаа һаалишадай дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулаагүй.

Парторганизаци агитаторнуудта заабари үгэхэдөө энэ шухала асуудал тушаа дурдадаггүй. Тиимэһээ агитаторнууд хөөрэлдөө хэхэдээ түрүү дүй дүршэл тухай юрэнхыгөөр хэлээд лэ, колхозойнгоо эрхим һаалишын дүй дүршэлые олоной шадабари болгохын түлөө оролдодоггүй байна.

Түрүү һаалишадай дүй дүршэлые бүхы һаалишадай шадабари болгохо талаар колхозой зоотехник нүхэр Викторова ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой байгаа. Теэд тэрэ хадаа энэ шухала асуудалаар һонирходоггүй, зохихо хүдэлмэри ябуулдаггүй. Энээн тушаа колхозой парторганизацишье, правленишье нүхэр Викторовада шанга эрилтэ хэдэггүй. Харин тэдээхэн 4—5 барагтай һаалишадайнгаа амжалтаар дашууржа, болоһон лэ суглаа, зүблөөн дээгүүр тэдээнние магтаад, саашадань бодомжолжо үзэдэггүй, һү һаалгые ниитэ дээрэнь эрид дээшэлүүлхэ, колхозойнгоо олзо доходые нэмээхэ тухай асуудалые хаража үзэдэггүй юм.

Хүдөө ажахын науканудай, мүн түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр пропагандалжа, бүхы һаалишадаа бултыень түрүү болгохо тухай колхозой парторганизаци эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулха ёһотой байгаа. Энэ хүдэлмэри ябуулхадань парторганизацида, тэрэнэй секретарь нүхэр Намсараевта КПСС-эй айкомой Торниин МТС-эй зонодохи инструкторска группа бодото туһа үзүүлхэ зэргэтэй. Теэд тус инструкторска группын хэжэ байһан энэ гэхэ хүдэлмэри байхагүй.

Зүгөөр Торниин аймагай бусадшье колхозуудта ажалай түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ хэрэг һулаар табигданхай. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Любовь Бутухина, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Ломухина гэгшэд нёдондо жэлһээ эхилэн үнеэдһээ һү яһала ехээр һаадаг болонхой. Мүнөө жэлдэшье тэдэнэр нилээд амжалта туйлаа. Тэдэнэй жэшээгээр эдэ колхозуудай хэдэн һаалишад һү һаалгаяа энэ жэлдэ нилээд ехэдхэһэн байна.

Гэбэшье, үнеэдһээ һү һаалгые ехэдхэхэ тухай һаалишадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэриин ябуулагдадаггүй дээрэһээ аймагай олонхи һаалишад һү тон багаар һаадаг хэбээрээ.

Малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада эгээн түрүүн түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэрээние малшан, һаалишан бүхэнэй шадабари болгохо шухала байна. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые хэрэглэнгүйгөөр амжалтын туйлагдахагүй байһаниинь элитэ.

Ц. Гомбоев.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Пайщигуудай суглаан

Закаменай аймагай Цакирай сельпогой тоосоото суглаан боложо, тус сельпогой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Гончиков 1955 ондо хэһэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдээр пайщигуудайнгаа урда тоособо. Энэ сельпо хүдөөдэ худалдаа наймаа һайжаруулха, эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргэхэ талаар 1955 ондо зарим тэды амжалтануудые туйлаа. Жэшээлхэдэ, үнгэрһэн жэлэйнгээ түсэбые 102,3 процент дүүргэһэн байна. Тус сельпогой мэдэлдэ байһан Цакир тосхондохи сельмаг квартал бүхэнэйнгөө түсэбые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Сельмагай наймаалагша нүхэр Д. Будаева ажалшадай эрилтэнүүдые хододоо хараадаа абан, тэдэнэй захилые саг болзор соонь дүүргэдэг.

Гэхэтэй хамта, энэ сельпогой хүдэлмэридэ үшөөл ехэхэн дутагдалнууд бии байһаар, зарим магазинууд эд бараанай эрьесын түсэб ходо дүүргэнэгүй. Ажалшадые түрүүшын хэрэглэлэй эд бараагаар саг соонь хангаха хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи магазин үнгэрһэн жэлэйнгээ түсэбые оройдоо 93 процент дүүргээ, энэ магазинда наймаалагшад түргэ түргэн һэлгэгдэнэ, магазиндань хүдэлмэриин гурим сахигданагүй, ехэнхидээ хаалтатай байна.

Мүн тэрэшэлэн энэ сельпогой мэдэлдэхи Цакирай пекарни ехэ муугаар хүдэлмэрилнэ. Тус пекарни ехэ муу шанартай, түүхэй хилээмэ барина. Гадна, пекарни соо зохихо ариг сэбэр сахигданагүй гэжэ пайщигууд шүүмжэлээ. Мүн тэрэ сельподо мэдэлтэй чайна хододоо нэгэ янза, амтагүй, муу шанартай эдеэ буйлуулна, чайна соонь ариг сэбэр сахигданагүй, хододоо муухай байдаг. Энэ чайна үнгэрһэн жэлэйнгээ түсэбые оройдоо 81 процент дүүргээ.

Колхозуудай центрһээ холо оршодог олон хүн зонтой һуурин газарнуудта нүүдэл наймаа эмхидхэгдэнэгүй, аймпотребсоюзай складһаа асарагдаһан һай һайн эд бараанууд холын малшадта хүрэнгүй худалдагдана. Холын һуурин газарнуудта, малай фермэ, гүүртэнүүдтэ нүүдэл наймаа эмхидхэхэ талаар сельпогой хүтэлбэрилэгшэд анхаралаа багаар табина. 1955 он соо шэнэ пайщигуудые олоор хабаадуулха талаар сельпогой хүтэлбэрилэгшэд мүн лэ өөдтэй юумэ хээгүй.

Мүн энэ сельпогой шалгалтын комиссиин муугаар хүдэлмэрилжэ байһан тухай шүүмжэлэл суглаан дээрэ ехээр дэлгэрһэн байна.

Б. Шоёнов.

ГЭЭГДЭЛҺЭЭ ГАРАҺАН КОЛХОЗ

…нь «Путь социализма» кол… …рүүнын аймаг дотор эгээл …ги колхозуудай нэгэн байгаа. …иин ажахын шухала һалбари …ал тон муугаар эрхилэгдэдэг Тэжээлэй дутамагһаа, харуу… …муүһаа боложо, жэл бүри …ал үхэдэг, мяхан, һүн, ноо… …гаар абтадаг байһан юм. …иимэһээ колхознигууд ажал… …ртөө тон бага түлбэри абадаг ….

… байдал түбхын түрүүндэ …ажалай гээгдэлтэй байһан… …олоо. Сэхынь хэлэхэдэ, колхо… …тэлбэрилэгшэд урдань ороо… …культурануудые, хартаабха корнеплодуудые ехээр тари… …даг байгаа. Олохон жэлэй тур… …о тус колхоз багахан талмай… …сал ячмень ургуулдаг һэн. …ээ малаа концентрированнэ … бусад тэжээлээр хангаха ар… …эдэг байгаа бшуу.

… ондо артелиин гэшүүд Сос… … МТС-эй механизаторнууд… …амта шэнэ газар түрүүшынхеэ …ажа эхилээ. Тиигэжэ һүүл… …оёр жэл соо 2044 гектар шэнэ …ро газар хахалагдаа. Үнгэрэг… 1955 ондо 1400 гектарта тарил… … байна. Тиихэдээ шэниисэ …руза түрүүшынхеэ таридаг Тиин эндэхи эрхэ байдал… …арахагүй гэжэ тоологдодог … га бүриһөө 15 центнер …абтаһан байха юм.

…оһо тарян ехээр ургуулһанай … тус артелиин малай ашаг …элгэнь эрид дээшэлээ. Гад… …ртэ боло малай, хонидой ба …тоо 1955 он соо мянгаад тол… … олошороо.

Артелиин малшад малаа зүбөөр эдеэлүүлһэнэй, түрүү аргануудые ажалдаа эршэмтэйгээр нэбтэрүүлһэнэй ашаар малайнгаа ашаг шэмэ үгэлгые хоёр дахинһаа үлүүгээр дээшэлүүлээ. Жэшээнь, 1954 ондо оройдоо 448 литр һү үнеэн бүриһөө һааһан байгаа һаа, 1955 ондо 945 литртэ хүргэһэн байна. Нооһо, мяха ба үндэгэ абалга мүн дээшэлээ. Тиимэһээ эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 7 центнер мяхан, 16 центнер һүн абтаһан байна. Малажалай бусад продуктнуудые абаха түсэб дүүргэгдэһэн ба үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

Эдэ түрүүшын амжалтанууд колхознигуудай ургажа байгаа ажалай эдэбхиин ашаар туйлагдаа. Үнгэрэгшэ 1955 ондо колхоздо дунда зэргээр хүн бүхэн 599 ажалта үдэр олоһон байна. Артелиин түрүүшүүл адуушан Гомбожап Дамбаев, һаалишад Намжилма Бадмаева, Долгор Гунгарова, хонишон Цыпилма Дымбрылова болон бусад жэл соо 1500—2000 ажалта үдэр олоо.

Ажалай бүтээсын дээшэлхэтэй хамта гарғаһан продукциин өөрынь үнэ доошолно. Үнгэрэгшэ жэлэй ажалта үдэр бүхэндэ колхоз 1,2 килограмм ороһо, 4 түхэриг 70 мүнгэ, 58 грамм мяха хубаагаа.

Артелиин түрүү һаалишан Ханда Бальжинимаева басагантаяа хамта 168 пүүд тарян, 11 мянган түхэриг мүнгэ ба центнерһээ үлүү мяха абаа. Мүн хонишон Чимит Базарова, һаалишад Янжима, Бутидма Балдановануул, Намсалма Бадмаева болон бусад олон колхознигууд олзо ехээр абаа.

Артелиинхид КПСС-эй XX съездын баталан абаһан зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдые угаа ехэ баяртайгаар угтаад, мүнөө тэрээнтэй танилсажа байна. Партиин съездын гаргаһан энэ ехэ гайхамшагта түсэбые ойлгоод байхадаа, артелиин гэшүүд ниитын ажахые бүри саашань хүгжөөхын түлөө бии байгаа резервнүүдээ, бүхы арга боломжонуудаа элирүүлнэ.

Эндэхи малшад малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, абаһан түлнүүдээ нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээжэ байна. Нёдондонойхидо орходоо мүнөө артелиин мал тэжээлээр ба дулаан байрануудаар хүсэд хангагданхай. Ороһо тарян ехээр ургуулһанай ашаар малдаа 1300 центнер концентрат бэлдээ. Гадна, аймагай зарим колхозуудта, мүн Хориин аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ, солоомо үгэжэ туһалһан байха юм. Нёдондо эндэ ехэ барилга хэгдэһэн байна.

1955 оной октябриин 1-һээ хойшо, үнгэрһэн 5 һарын туршада колхоз үнеэн бүриһөө 345 литр һүн һаагаа. Харин 1954 оной энэ үедэ оройдоо 84 литр һааһан байгаа. Артелиин түрүү һаалишад Цыбикмит Эрдынеева, Дулма Цыдыпова, Намжилма Бадмаева болон бусад тус тустаа энэ үе соо үнеэн бүриһөө 400 гаран литр һү һааһан байха юм.

Мүнөө үедэ колхозой гүүртэнүүд ба отаранууд 700 хурьган, 150 тугал абтаа. Колхозой зоотехник Нина Ивановна Шляновагай туһаламжаар нарай тугал, хурьгад шэнэ аргаар түлжүүлэгдэнэ. Мүнөө нэгэшье тугал, хурьган гарзалаагүй.

Энэ жэлдэ 1940 хурьгад, 300 гаран тугал абтаха юм. Тиигэбэл, малай тоо толгой олошоруулха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэхэ байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ гахай шахаха хэрэг колхоздо тоогдодоггүй байгаа, тиимэһээ гүрэндэ мяха тушаалга гансал эбэртэ бодо малаар ба хонёор дүүргэгдэдэг байһан юм. Мүнөө артелиинхид гахай шахаха хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо. Мүнөө жэлэй апрель болотор 54 гахай шахагдаха. Тиигэжэ 40—50 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушаагдаха байна. Мүн томохон болоһон 40 поршоонхо һаяар шахалганда табиха гэжэ түсэблэгдэбэ.

Артелиин ниитын шухала һалбари болохо малажал хүгжөөхэтэйгөө хамта колхознигууд таряанажалдаа мүн лэ анхарал ехээр хандуулна. Мүнөө жэлдэ таряалангай талмай 200 гектараар үргэдхэгдэхэ, үшөө 300 га шэнэ газар ашаглагдаха байна. Мүнөө жэлдэ түрүүшынхеэ өөһэдынгөө үрэһэтэй боложо, тэрэнээ тарилгада бэлэдхэжэ байна.

«Хартаабха, овощь тарижа ургуулга ба бэлэдхэлые ехэдхэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлхын түлөө колхознигууд хартаабха ба овощь тариха талмайе 2 дахин үргэдхэжэ, га бүриин 150 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абаха гэжэ шиидэнхэй.

Ороһо тарян, малажалай продуктнуудые, хартаабха ба овощь ехээр абадаг болохо тудам артелиин ажахы бэхижэнэ.

«Путь социализма» колхозой гэшүүд КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын, артелиингээ бүхы һалбарние улам саашань хүгжөөхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа элсүүлхэ байна.

Д. Бадмаев.

Һурагшадта хэрэгтэй эд бараан хомор

Мартын эхеэр Хэжэнгын дунда һургуулида түрэлхидэй суглаан болоо. Энээн дээрэ худалдаа наймаанай организациин хүдэлмэри ехээр шүүмжэлэгдээ. Хэжэнгын сельпо һургуулиин һурагшадые тэдээндэ хэрэгтэй эд бараагаар, спортивна зүйлнүүдээр хангажа шаданагүй. Жэшээнь, һүүлэй үедэ һургуулиинхидай формын хубсаһанай хара, хүрин сатин, оёдоһон фартугууд, бага гуталнууд, хүбүүдэй үмдэ костюм оёхоор бүд үгы байна. Мүн спортивна хэрэгсэлнүүд—коньки, сана болон бусад зүйлнүүд ехэ хомор. Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, Хэжэнгын аймпотребсоюзай база ажалшадай эрилтые хараадаа абангүйгөөр, дайралдаһан лэ юумэнүүдые сельпонуудта эльгээдэг заншалтай. Мүн энээнтэй хамта Бурмонкоопсоюзай худалдаа наймаанай правлени хүн зоной эрилтэ хараадаа абадаггүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

И. Калмынин.

СССР-һээ Индидэ байдаг посол А. И. Микоянние обедээр хүндэлбэ

ДЕЛИ, мартын 29. (ТАСС). СССР-һээ Индидэ байдаг посол М. А. Меньшиков СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоянние, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидовые үсэгэлдэр обедээр хүндэлбэ.

Хүндэлэлгэ дээрэ Индиин Премьер-Министр Дж. Неру, дотоодын хэрэгүүдэй министр Г. Б. Пант, худалдаа наймаанай ба промышленностиин министр Т. Т. Кришнамачари, элүүрые хамгаалгын министр Раджкумари Амрит Каур болон Индиин правительствын бусад гэшүүд, парламентын арадай палатын түрүүлэгшэ Айянгар, Индиин Премьер-Министрын басаган г-жа Индира Ганди, индийскэ правительствын министерствонүүдэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, гадаадын гүрэнүүдһээ Делидэ байгаа хэдэн посольствонууд болон миссинүүдэй толгойлогшонор байлсаба.

Обед хани ёһоной оршон байдалда үнгэрөө. А. И. Микоян Дж. Неру хоёр Советскэ Союз Инди хоёрой хоорондын хани барисаанай саашадаа хүгжэн бэхижэхын түлөө хундагануудые андалдаһан байна.

А. И. Микоян, Ш. Р. Рашидов Гандиин бэеые хайлуулһан газарта ошобо

ДЕЛИ, мартын 28. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов Махатма Гандиин бэеые хайлуулһан газарта — «Раджгхатда» ошожо, венок табиба.

А. И. Микоян Ш. Р. Рашидов хоёртой Инди дотор ябалсажа байһан хүнүүд, мүн советскэ посольствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, СССР-һээ Индидэ байдаг посол М. А. Меньшиков венок табиха үедэ байлсаба.

Нүхэр А. И. Микоян Делиһээ мордобо

ДЕЛИ, мартын 29. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо А. И. Микоян, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов болон тэдэнэйхиэ хамта ябалсаһан хүнүүд Калькутта ошохоёо мүнөөдэр Делиһээ мордобо. СССР-һээ Индидэ байдаг посол М. А. Меньшиков тэдэнэртэй хамта ошолсобо.

А. И. Микоян, Ш. Р. Рашидов Агра городто ойро зуура тогтохо, тиигэжэ Калькуттада нэгэ үдэр байгаад, тэндэһээ мартын 30-да Рангун ошохо байна.

Арадай Палатада Неру үгэ хэлэбэ

ДЕЛИ, мартын 29. (ТАСС). Делиин радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, гадаадын хэрэгүүдэй министерствын бюджет тушаа үгэ хэлэжэ зуураа, Индиин премьер-министр Неру Багдадска хэлсээе ба СЕАТО-е буруушаагаад, эдэ хэлсээнүүд Индиие хүреэлхэ гэһэн зорилготой гэжэ мэдүүлбэ. Багдадска хэлсээн Азидахи түгшүүрилые ба зүрилдөөнүүдэй оршон байдалые бодото дээрээ шангадхаа гэжэ Неру хэлэбэ. Тэрэ хэлсээн оронуудые хоорондонь зүрилдөөтэй болгоно. Пакистанай правительство Советскэ Союзай зүгһөө добтологдохо али нэгэн аюулһаа айһан туладаа энэ хэлсээндэ хамжаһан хэбэртэй болодог. Теэд энэнь тон тиимэ бэшэ юм гэжэ Неру мэдүүлбэ. Пакистанска газетэнүүдые уншажа байдаг, Пакистанай харюусалгатай хүнүүдэй мэдүүлгэнүүдые ажаглан шагнажа байдаг хүнүүд хадаа хүсэ баримталан Индитэй хөөрэлдэжэ байха тулада Пакистан багдадска хэлсээндэ хамжаа гэһэн тобшолол хэдэг байна.

Эдэ хэлсээнүүд дэлхэйе буруу замда оруулаа; уласхоорондын оршондо шэнэ баримтануудай — буу зэбсэг хуряаха, эб найрамдал хангаха асуудалнуудые шиидхэлгэдэ туһалжа шадаха баримтануудай бии болоһон үлэмжэ һайн байдал ашаглагданагүй гэжэ Неру саашань хэлэбэ.

Индиин политика дэлхэйн бүмбэрсэг дээрэ хани барисаанай зоные үргэдхэхэ, зүрилдөөнүүдэй зоные хороохо ябадалда зорюулагданхай гэжэ Неру мэдүүлбэ.

Индонезийскэ правительствын шиидхэбэри

ПЕКИН, мартын 28. (ТАСС). Индонезиин министрнүүдэй шэнэ кабинет премьер-министр Али Састроамиджойогой оруулһан правительственна программые өөрынгөө түрүүшын заседани дээрэ һайшааба гэжэ Синьхуа агентство Джакартаһаа абтаһан мэдээсэлые баримталан дамжуулна.

Адли эрхэтэйшүүл гэгдэдэгүүдэй конференциин баталһан голландско-индонезийскэ бүхы хэлсээнүүдые энээнэй урда тээ байһан саг зуурын парламентын баталан абаһан хуулиин проектээр һэлгэн усадхаха тухай хуулиин шэнэ проектые парламентда оруулха гэһэн шиидхэбэриие кабинет нэгэн һаналаар баталан абаба. Саг зуурын парламентын баталан абаһан хуулиин тэрэ проект хадаа бүхы арадаар һунгагдаһан парламентаар һайшаагдаха ёһотой гэһэн шалтагаанһаа президент Сукарно тэрэ проектдэ гараа табяагүй байһан байгаа. Хуулиин шэнэ проект мүнөө бэлэдхэгдэжэ байна, хүдэлмэреэ забһарлахаһаань урид, парламентда оруулагдаха байна гэжэ информациин министр Судибьо мэдүүлээ.

Матиас Ракоши үгэ хэлэбэ

БУДАПЕШТ, мартын 29. (ТАСС). КПСС-эй XX съездэ, венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитедэй мартовска пленумдэ зорюулагдаһан, Хевеш областиин партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, ВПТ-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Матиас Ракоши Венгри дотор социалистическэ хуули ёһые бэхижүүлхэ тушаа тогтон хэлэбэ. Империализмын агент Берийн, мүн тэрэшэлэн Венгри дотор Петер Габорай бандын элишэлэгдэһэнэй һүүлээр Ласло Райк гэтшын хэрэг тушаа болоһон процесс ВПТ-гэй хүтэлбэриин үүсхэлээр дахинаа харагдаһан байна гэжэ Ракоши мэдээсэбэ. Энэ процесс хадаа харата ябуулгын үрэ дүн байһанаа элирүүлэгдэжэ, тиин Венгриин верховно суүд ВПТ-гэй ЦК-гэй шиидхэбэриин үндэһөөр Ласло Райк болон бусад нүхэдые сагааруулһан байна гэжэ Ракоши мэдүүлбэ. Бусад процессүүд дахинаа харагдажа гэмгүй аад сүүдлэгдэһэн хүнүүд сагааруулагдаа. Сүүдлүүлэгдэһэн урданай социал-демократнуудай хэрэгүүд тэрэшэлэн дахинаа харагдажа байна. Тэдэнэрэй олонхинь сүлөөлэгдөө. Социалистическэ хуули ёһые наринаар сахиха хэрэгтэ зорюулагдаһан хэдэ хэдэн хэмжээнүүд 1953 оной июньһээ хойшо абтаһан байна.

Австриин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй пленум

ВЕНА, мартын 28. (ТАСС). «Эстеррейхише фольксштимме» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Австриин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй пленум мартын 26 ба 27-до Венэдэ болобо.

Майн 13-да болохоёо байгаа парламентда һунгаха һунгалта тухай ба коммунистнуудай зорилгонууд тухай элидхэлые нүхэр Эрнст Фишер хэбэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съезд тухай элидхэлые нүхэр Фриль Фюрнберг хэһэн байна. Үгэ хэлэлгын һүүлээр пленумдэ хабаадагшад нүхэр Фюрнбергын элидхэлые нэгэн һаналаар һайшааба.

15 автобус ба госпитальдо хэрэглэгдэхэ медицинскэ түхеэрэлгэ Афганска правительствода үгтэбэ

КАБУЛ, мартын 29. (ТАСС). Үнгэрэгшэ жэлэй декабрьда Афганистанда айлшалха үедөө Советскэ Союзай правительствын, арадай үмэнэһөө Афганска правительствода Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой бэлэглэһэн 15 автобус болон 100 оро дэбисхэртэй госпитальдо хэрэглэгдэхэ түхеэрэлгэ үсэгэлдэр баярай оршон байдалда дамжуулагдан үгтэбэ. Афганистанда байгаа советскэ посол М. В. Дегтярь СССР-эй правительствын түлөөлэлгөөр автобуснуудые ба госпитальдо хэрэглэгдэхэ медицинскэ түхеэрэлгые Афганистанай правительствын түлөөлэгшэдэ, городской управын түрүүлэгшэ доктор Мухаммед Асаф Сохейль гэгшэдэ үгэбэ. Бэлэгые дамжуулан үгэхэ үедэ советскэ посольствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, Афганистанай гадаадын хэрэгүүдэй министерствын, элүүрые хамгаалгын министерствын, Кабулай городской управын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд, городской управын депутадууд болон хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаба.

Бэлэгые дамжуулан үгэхэ зуураа, СССР-эй посол М. В. Дегтярь иигэжэ мэдүүлбэ: «Советскэ правительствын энэ бэлэг хадаа городской ажахые ба элүүрые хамгаалга хүгжөөлгэдэнь Афганистанай арадта хани ёһоор туһалхые советскэ арадай үнэн сэдьхэлһээ хүсэдэг байһыень гэршэлнэ». Посол Афганистанай арадта зол жаргалтай ажана амгалан байхыень хүсөөд, СССР Афганистан хоёрой хоорондохи хани барисаан ба ёһотой һайн хүршэнэрэй харилсаан улам хүгжэн бэхижэхэ гэжэ этигэжэ байһанаа мэдүүлбэ.

Советскэ медицинскэ түхеэрэлгэ Финляндида үгтэхэнь

ХЕЛЬСИНКИ, декабриин 29. (ТАСС). 1955 оной ноябрьда Финляндска республикын президент байһан Ю. К. Паасикивиин 85 наһа хүрэһэнтэй дашарамдуулан Советскэ правительство рак үбшэнүүдтэй тэмсэхэ, 120 мянган түхэригэй үнэтэй мүнөөнэй медицинскэ түхеэрэлгэ ба мүн препарадуудые, тэрэ тоодо радиоактивна изотопуудые, президент Ю. К. Паасикивиин фонддо бэлэг болгон үгэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Советскэ правительствын бэлэглэһэн түхеэрэлгэ үсэгэлдэр Финляндида асарагдаба.

Рак үбшэнүүдтэй тэмсэхэ талаар Ю. К. Паасикивиин фондые хүтэлбэрилэгшэд пресс-конференци эмхидхэжэ, тэрээн дээрэнь финскэ ба түхеэрэлгые тодхохын тулада Финляндида ерэһэн советскэ мэргэжэлтэд медицинскэ түхеэрэлгэ, тэрээниие хэрэглэлгэ тухай хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ хөөрэжэ үгөө.

Япониин премьер-министрын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, мартын 29. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, Япониин премьер-министр Хатояма парламентын доодо палатын гадаадын хэрэгүүдэй комиссиһаа табигдаһан асуудалда харюусаха зуураа, Хитад Япони хоёрой хоорондын харилсаае гуримшуулхын тулада, хэрбээ хэрэгтэй болоо һаань, КНР-эй премьер Чжоу Энь-лайтай уулзахаар бэлэн байнаб гэжэ мэдүүлбэ.

Советско-японско харилсаае гуримшуулха тухай хэлсээе амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ туһалхын тулада, хэрбээ хэрэгтэй болоо һаань, Москвашье ошохо байнаб гэжэ Хатояма мэдүүлээ.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай консервын заводой хүдэлмэ комсомолка Клавдия Васильева Майн урда төөхи социалистическэ мүр оролсоод, халаанайнгаа нормые 120 процент дүүргэнэ, эрхим шанартай гаргана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Васильева ажаллажа байна.

А. Мантаевай

Юрөөгэй хүдөөгэй клубта

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо уранһайханай самодеятельностиин кружок бии болгохын түлөө Юрөөгэй клубые даагша Александр Галсанов ехэхэн оролдолго гаргаһан байха юм. Нүхэр Галсанов олон колхознигуудые клубай хүдэлмэридэ хабаадуулна. Клубай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин кружогто мүнөө 20 гаран хүн хабаадалсана. Энэ кружогто залуу колхознигууд Мария Аюрова, Ц. Цыденов, И. Цыбикжапов, Д. Шарапова, колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Цыдыпов, колхозой зоотехник Бимба Цоктоев, хониной фермые даагша Жамса Минжуров гэгшэд хабаадалсадаг юм.

Энэ кружок гансашье өөрынгөө колхозой гэшүүдтэ зүжэг наада, концертнүүдые харуулдаг бэшэ, ондоошье колхозуудта гарадаг байна. Жэшээлхэдэ, энэ коллектив Сүхын МТС-тэ, «Коммунизм», Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудта жа, концертнүүдые харуулһа юм.

Колхозой правлени, тэрэнэй лэгшэ нүхэр Ж. Б. Ванкеев партийна организаци клубай нилээдгүй ехэ туһаламжа үз Мүнөө жэлдэ клубай уранһа самодеятельностиин кружогто лэгдэхэ 50 костюм, мүн пиан хэ мэтые худалдажа абаһан Гадна, клуб зосоогоо ехэ го мэглэгдэнхэй, радиоприёмни нүүдэй наадаха элдэб янзын мэй хэрэгсэлнүүдтэй юм.

Игэжэ Юрөөгэй хүдөөгэй к хид уранһайханай самодея тиин кружогой хүдэлмэрие мар зүбөөр ябуулжа, колхо дай культурна эрилтые ханга на. Энэ ажалыень колхозой ни болон партийна организаци эмхидхэдэг, хододоо дэмжэдэ

Р. Бу

Шэнэ маркын машинанууд

Республикын колхозуудта автомашинануудай парк жэл ерэхэ тудам үргэдэжэ байна. Һаяхан Бурмонкоопсоюзай Улан-Удын база ГАЗ-69 гэжэ шэнэ маркын 14 машина абаад, колхозуудта худалдаба. Тэрэ тоодо Түнхэнэй аймагай XX съездын нэрэмжэтэ, Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэ Зэдын аймагай Доржи Банза Баргажанай аймагай Воро вай, Курумканай аймагай Ст нэрэмжэтэ колхозууд туд иимэ машинануудые худалда

Д. Дан

Бэрхэ ангуушад

Курумканай аймагай Дыренэй сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Б. Мухапсанов, Ч. Баранов бага наһатайһаа хойшо ой тайгаар ябажа, ан гүрөөһэ агнадаг болоо һэн. Жэл бүри эдэ ангуушад олон тоото хэрмэ, һолонго, үнэгэ, булга, шоно, баабгай, гүрөөһэ гэхэ мэтэ ангуудые барижа, ангай арһа гүрэндэ тушааха түсэбөө 300—400 процент дүүргэдэг байна.

Эдэ ангуушад үнгэрэгшэ нуурһин сезон соо түс бү мянга гаран түхэригэй ангай тушаажа, даалгабаряа 300 процент дүүргээ. Мүн энэ эхинһээ ангай олон арһа ту

В. Дыр

Баяр хүргэнэб

Би гарайнгаа ехээр үбшэлхэдэ хүүгэдэй Центральна поликлиникын врач-хирург нүхэр Русаковада хандаха баатай болоо һэм. Үбшэнтэниие ехэ бага гэнгүй, тэдэнэй бэеын элүүр энхэ байхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдодог врач нүхэр К. Я. Русакова үндэр наһатай ми шэлхэдэ, намда ехэ анхарал хандажа, үбшыем түргөөр эд нэйнь түлөө тэрээндэ үнэ хэнэй баяр хүргэнэб.

Ханда Аниси

Справка

Г О А

Колониальна дарлалтада эсэргүүгээр индийскэ арадай ябуулһан эрэлхэг тэмсэлэй хойноһоо советскэ хүнүүд хододоо гүнзэгы мэдэрэлтэйгээр, һанаа сэдьхэлээ зобон хаража байгаа. Энэ тэмсэлэй илалта түгэсөөр дүүрэһэн ябадалые бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүд ханалтатайгаар угтаа. Гэбэшье, Индиин газарай зарим хубинь үшөө Португалиин мэдэлдэ байһан зандаа. Гоа болон Индидэ Португалиин эзэмдэжэ байһан бусад газарнуудые сүлөөлхын түлөө индийскэ арадай тэмсэл колониализмда дурагүйтэдэг бүхы хүнүүдэй зүгһөө эгээн үргэнөөр дэмжэгдэнэ.

Индидэхи португальска колони болохо Гоа хадаа Индостан гэжэ хахад аралай баруун эрьедэ оршодог юм. 3.370 квадратна километр талмайтай тэрэнэй газар дээрэ 541 мянган хүн ажаһуудаг. Тэдэнэй олонхинь марадх гэжэ яһатан юм. Гоагайхид индуизмда шүтэдэг. Тэдэнэй дунда мүн нилээд олон католигууд бии.

Эндэхи гол һуурин зониинь хүдөө ажахы эрхилжэ, ехэнхидээ рис таридаг байна. Мүн кокосово, бетелевэ пальмануудай плантаци ехэ һуури эзэлнэ. Марганец ба түмэрэй руда багашагаар малтагдадаг.

1510 ондо Индостан гэжэ хахад аралай баруун эрьедэ Португальска эзэмдэгшэдэй отрядай бууһанһаа хойшо Гоа Португалиин колони болоһон юм. Индиецүүдэй баатарлигаар эсэргүүсэбэшье, португалецууд Гоада бэхижэжэ, энэ районие өөрынгөө мэдэлэй болгожо шадаһан байгаа.

Индостандахи португальска колонинуудай (энэ хахад арал дээрэ Гоаһаа гадна, Даман ба Диу гэжэ португальска үшөө хоёр колони бии) хүн зон эзэмдэгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэ нэгэнтэ бэшэ бодоһон байна. 1871 ондо эгээн ехэ буһалгаан болоо. Гэбэшье, португальска засагаархид энэ буһалгаае даража, тэрээндэ хабаадагшадые гам хайрагүйгөөр хэһээһэн байха юм.

Бодото дээрээ Гоагай хүн зон гражданска бүхы эрхэнүүдээ хаһагдацхай. Португальска генерал-губернатор ба сэрэгэй комендант Гоада дээдэ засаг барижа байдаг. Португальска правительство Гоада «правительственна совет» байгуулха тухай хуули 1955 оной августда гаргаһан байгаа. Гэхэ зуура, энэшье өөдэгүйхэн орган ямаршье эрхэгүй шахуу юм.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр, Эхэ оронойнгоо бэеэ даанхай байдалай түлөө олон жэлэйнгээ тэмсэлые индийскэ арадай илалта түгэсөөр дүүргэхэдэнь, Инди бэеэ даанхай республика гэжэ соносхогдоһон байна. Английска колонизаторнууд Индиһээ гаража ошохо ба национальна хүгжэлтынгөө замые өөрөө шэлэхэ эрхэ тэрээндэ олгохо баатай болоо һэн. Удангүй мүн Францишье Индидэхи газарһаа арсаха ушартай болоо. Индостан гэжэ хахад арал дээрэ гансал Португалиин колонинууд үлэһэн байна.

Гоада өөрынгөө засагые бэхижүүлхын зорилгоор португальска колонизаторнууд хэдэ хэдэн хэмжээ абаһан байгаа. Тэдэнэр Гоада индийскэ хамаг юумые усадхаха гэжэ оролдоо. Һургуулинуудта хинди хэлэн дээрэ ном заалга хоригдоһон байна. Национальна хубсаһанайнгаа орондо европейскэ хубсаһа үмдэдэг болохо гэжэ гүрэнэй бүхы албахаагшадта дурадхагдаһан байха юм. Португальска засагаархид индийскэ элитэ ехэ ажал-ябуулагшадай портредүүдые үлгэхые хоримжолоод, тэдэнэй орондо португальска хүтэлбэрилэгшэдэй портредүүдые үлгэхэ гэжэ дурадхаһан байгаа. США-гэй мэдэлдэ байһан радио Индидэ эсэргүү пропаганда убайгүйгөөр ябуулжа эхилһэн байна.

Тиихэтэй хамта, Хойто-атлантическа блогой (НАТО) хабаадагша байһан Португали болбол Гоада сэрэгэй ехэ бэлэдхэл хэжэ байнхай. Тэрэ хадаа Гоагай газар дээрэ сэрэгэй базанууд болон аэродромуудые барижа эхилһэн байха юм. Энээнтэй дашарамдуулан, Гоа хадаа Азида Хойто-атлантическа блогой томо стратегическэ база болгогдохоор түсэблэгдэнэ гэжэ «Имроз» гэжэ пакистанска газетэ бэшээ һэн. Португальска регулярна армиин нилээд ехэ хүсэнүүд Гоа эльгээгдэһэн байна.

Португальска правительствын сэрэгэй бэлэдхэлгэнүүд Гоагай хүн зониие хүшэр хүндэ байдалтай болгоно. Сэрэгэй гаргашануудые бүтүүлхэ зорилгоор португальска засагаархидай бии болгоһон «онсо шухала фондые» хүсэлдүүлхын тула Гоада алба налог баадхахы ёһоор татагдадаг болонхой.

Колонизаторнуудай хэды ехээр хашадаг, хаадаг байбашье һаань, Гоагай хүн зон колониальна дарлалтатай хэзээдэшье эбсэжэ байгаагүй. Гоанецуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн Гоада бэеэ даанхай байдал олгохо ба тэрэниие Индитэй һөөргэнь нэгэдүүлхэ гэһэн уряа лозунг доро хүгжэнэ.

1954 ондо гоанецуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэл илангаяа хүсэ ехэтэйгээр дэлгэржэ, амгалан ёһоор эсэргүүсэлгын олониитын хүдэлөөн эмхидхэгдэһэн байна. Иимэ хүдэлөөндэ Индиин патриотическа хүсэнүүдэй олон түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Энэ хүдэлөөндэ буу зэбсэггүйгөөр хабаадагшад хэдэн һуурин газарнуудые, тэрэ тоодо Гоадахи Тарекхол гэжэ хэрэмые эзэлээд, тэрээн дээрэ индийскэ туг бодхоогоо. Амгалан ёһоор эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ буу зэбсэггүйгөөр хабаадагшадтай тэмсэхын тула португальска колонизаторнууд зэбсэгтэ хүсэнүүдые хэрэглээ. Тэдэнэр хүнүүдые хайра гамгүйгөөр буудаһан ба түрмэдэ хааһан байна. Тарекхол гэжэ хэрэм артиллереэр ба пулемёдоор буудагдаһан байгаа.

Гэхэтэй хамта, буудалгашье, зэрлиг дошхоноор хашалга мүрдэлгэшье колониальна дарлалтаһаа сүлөөрхэ гэһэн гоанецуудай эрмэлзэлгые болюулжа шадаагүй. 1955 ондо колонизаторнуудта эсэргүү олониитын тэмсэл дахинаа дэлгэрһэн байна. Индиин бэеэ даанхай байдалай соносхогдоһон Үдэр, августын 15-да амгалан ёһоор эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ буу зэбсэггүйгөөр хабаадагшад Гоада олон зоной хабаадалгатай демонстраци дахин эмхидхээ. Португальска засагаархид демонстрантнуудые баһа буу пулемёдой галаар угтаһан байна. Олон зуутаад хүн баһа түрмэнүүдтэ хаагдаһан, сохюулһан байха юм.

Гоада буу зэбсэггүй демонстрантнуудые буудаһан, галзуу дошхоноор хашаһан мүрдэһэн ябадал Индидэ тон ехэ зэбүүрхэл үүсхээ. Индиин правительство гоанска асуудалаар сэхэ шууд политика бэелүүлнэ. Премьер-министр Джавахарлал Неру энэ политикые иигэжэ тодорхойлно: «Гоа Индиһээ амяарлагдаха ёһогүй. Гоа Индиин газар дээрэ байна, тиимэһээ Индиин хуби зандаа байхань лабтай».

Гоае Индитэй һөөргэнь нэгэдүүлхэ асуудалые амгалан ёһоор шиидхэхые эрмэлзэн, индийскэ правительство хэлсээ хэжэ эхилхэ дурадхалтайгаар Португалида нэгэнтэ бэшэ хандаһан байна. Теэд португальска правительство тэрэниень дэмжээгүй.

Португальска правительствын колониальна политика США-гэй гүрэнэй департаментын зүгһөө дэмжэлгэ абана. Үнгэрэгшэ жэлэй декабриин эхеэр Португалиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Кунья, США-гэй гүрэнэй секретарь Даллес гэгшэд хамтын коммюнике тунхаглажа, тэрээн соогоо Гоае «Португалиин провинци» гэжэ нэрлэһэн байха юм.

Энэ мэдүүлгэнь Индидэ тон ехэ зэбүүрхэл үүсхэбэ. Олон тоото митингнүүд болон суглаануудта хабаадагшад Гоае сүлөөлхын тула эрид хэмжээ абахые эриһэн байна. «Гоа хадаа Индиин таһаршагүй хубинь мүн, гадаадын эзэмдэлгэ доро байгаа жэжэ колонинуудай хариинхидай дарлалтаһаа сүлөөлэгдөөтүй байһан сагта Инди гүйсэд сүлөөлэгдөө гэхын аргагүй» гэжэ Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Пант мэдүүлээ. Индидэхи Португалиин колониальна эзэмдэлгын хэзээшье һалаха байһан тухай зааха зуураа, «Хиндустан стандарт» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: «Бүхы дэлхэй дээрэ урган мандажа байһан түүхэтэ хүсэнүүд колониализмые хамажа хаяха ба Индиин газарай таһаршагүй хубинь болохо Гоа тушаа Индиин арсашагүй эрхые дахин һэргээхэдэ туһалха юм».

Индидэхи португальска колонинуудай хүн зоной хэжэ байһан национально-сүлөөрэлгын тэмсэл, асуудалда индийскэ правител эрид сэхэ ба эли тодо хараа баримталга, Гоае сүлөөлхэ гэ дийскэ арадай эрмэлзэлгэ — гэдэ хадаа бүхы дэлхэйн демо ческа хүсэнүүдэй зүгһөө дэ олоно.

Гоанска асуудалда советскэ ямараар хандажа байһые үнг жэлэй декабрьда болоһон С Верховно Соведэй сесси дээрэ Хрущев тодо һонороор элишэ руулаа. «Колониальна дарл эсэргүүгээр, колониальна дул ги байдалһаа сүлөөрхын түлө сэгшэдэй эгээн һайн ханинар ди» гэжэ тэрэ хэлэһэн байна. лон Индидэхи бусад колони өөрынгөө гэжэ ямаршье үнд гөөр Португалиин тоолодог лые СССР-эй Министрнүүдэ дэй түрүүлэгшэ Н. А. Булгани энэ сесси дээрэ хэһэн элидхэл элирүүлэн харуулаа. «Энэ ин газарые өөрынгөө Эхэ орон тэй һөөргэнь нэгэдүүлхэ тухай далые индийскэ правительст бөөр ба хуулита ёһоороол таб жэ Индиин картые болон гальска эзэмдэгшэдэй эдэ нуудые» харахадашье ойлгост лоно ха юм. Советскэ правит Индиин энэ зүб эрилтые д Индиин газар дээрэ порт колониин байлга, мүн тэрэшэ най үе сагта юрэнхыдөө колон гуримуудай байлга хадаа ху арадуудай дунда эшэгүүритэ мүн гэжэ тоолоно» гээд Н. А. нин хэлэһэн байна.

В. КОНДРАШ

Редакторай орл
О. ГОМБОЕ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-72, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 4-59, пропаганды и переводов — культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00728. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №